O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI

Куч—адолатда

Адолат

Ўзбекистон «Адолат» СДПнинг ижтимоий-сиёсий, ҳуқуқий газетаси

☼ 1995 йил 22 февралдан чиқа бошлаган ☼ 2000 йил, 11 февраль, № 6 (241) ☼ Жума кунлари чиқади ☼ Сотувда эркин нархда ☼

● Шунга эришиш керакки, мамлакатимиз сиёсий ҳаётида ҳақиқий маънодаги кўппартиявийлик муҳити қарор топиши даркор.

Ҳар бир партия муайян ижтимоий қатламга таянган ҳолда, ана шу тоифа манфаатларининг ҳимоячиси сифатида ўзининг аниқ ва равшан ҳаракат дастурига эга бўлиши керак. Унда ҳар қайси партиянинг мақсад ва вазифалари, жамият тараққиёти борасидаги муқобил таклифлари ўз ифодасини топиши лозим.

Амалдаги кўппартиявийлик — бу ҳар хил қараш ва ғоялар ўртасидаги баҳс-мунозара, турли партиялар, жумладан, мухолиф партиялар учун ҳам сиёсий рақобат майдони демакдир.

Ислом КАРИМОВ.

● *Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси ташкил топганлигининг 5 йиллиги олдидан*

РАҚОБАТ МАЙДОНИДАГИ «АДОЛАТ»

Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси мустақиллик фарзанди. У 1995 йил 18 февралда мамлакатимизда янги сиёсий куч сифатида дунёга келди. Ўтган йиллар партия учун ташкилий жиҳатдан тикланиш йиллари бўлди. Айниқса, у ўтган сайловларда янада танилди, халқ орасига кириб борди. Биз партиянинг беш йиллиги арафасида Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгаши котиби Тўхтамурод ТОШЕВга бир неча саволлар билан мурожаат қилдик.

— Тўхтамурод Мирзаҳалилович, табиийки, кўпчиликни партия тарихи қизиқтиради. Суҳбатимизни шундан бошласак...

— Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси 1995 йил 18 февраль куни республика Адлия вазирлиги томонидан рўйхатга олинган. Бизнинг партия фуқароларнинг ижтимоий ва сиёсий манфаатларидан келиб чиққан ҳолда ҳуқуқий демократик давлат барпо этиш, республика мустақиллигини янада мустаҳкамлаш, қонун устиворлигини таъминлаш, ватан равнақига, унинг келажаги буюк бўлишига хизмат қилиш ниятида ҳудудимизда тузилган биринчи социал-демократик партиядир. Унинг мақсади эса мамлакатимизда яшаётган барча миллат ва элатларнинг умумий манфаатларига мос келадиган сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий демократия тамойилларига асосланган, янги ижтимоий муносабатлар қарор топган адолатли фуқаролик жамиятини қуришга кўмаклашишдир.

— Партиянинг беш йиллик фаолиятига қандай баҳо берасиз?

— Ўтган беш йил мобайнида партиямиз жамиятда ўз ўрнини топди. Ташкилий [illegible] лотлари ишлаб турибди. Агар дастлабки йили партия аъзоларининг сони 6000 нафар бўлган бўлса, бугунги кунга келиб уларнинг сони 40 мингдан ошиб кетди. Котибият, Сиёсий Кенгаш иши жонланди. Айниқса, сайловларда партиямизнинг фаоллиги ошди. Бугунги кунда партиямиз Сиёсий Кенгашига сиёсатни яхши тушунган, партия ишларини яхши билган, катта ҳаётий бой тажрибага эга бўлган 1-ТошМИ ректори, ЎзФА мухбир аъзоси, Олий Мажлис депутати, парламентдаги фракция раҳбари Турғунпўлат Даминов раҳбарлик қилиб келяпти.

— Шу ўринда сайловлар ҳақида гап очиб жуда тўғри қилдингиз. Ўтган сайловлар Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси учун ўзига хос синов бўлган бўлса керак?

— Тўғри, партиямиз биринчи бор Олий Мажлисга бўлган сайловларда иштирок этиб, катта имтиҳондан ўтди. Партиянинг II қурултойи энг яхши фаолларимизни Олий Мажлис депутатлигига номзод қилиб кўрсатди. Уларнинг энг муносиблари бугунги кунда Олий Мажлис депутати бўлиб, парламентда партиямиз фракциясини ташкил этдилар.

Сайловлар ҳақида гап кетганда яна бир муҳим нарсани таъкидлаб ўтиш жоиз. Сайловларнинг чинакам демократик руҳда, кўппартиявийлик тизими асосида ўтганлиги бу жамиятимизнинг демократик давлат сари яна бир шахдам қадам ташлаганлигини кўрсатади. Бўлиб ўтган сайловларнинг аҳамияти унинг муқобиллик ва демократик тамойиллар асосида ўтганлигидадир. Сайловчиларга ҳақиқий танлаш имконияти берилди ва [illegible] ма хиллиги ва қарашларнинг турлича бўлиши учун катта туртки бўлди, давлатнинг ижтимоий, сиёсий ва иқтисодий ҳаётини янада эркинлаштирилишига замин яратди.

— «Адолат» социал-демократик партияси нафақат Олий Мажлисга бўлиб ўтган сайловларда балки, Президент сайловида ҳам фаол иштирок этди. Унинг аъзолари партиянинг иккинчи қурултойида мамлакат Президентлигига партия номидан Ислом Абдуғаниевич Каримовнинг номзодини биринчи бўлиб тавсия этганлиги билан ҳақли равишда фахрланадилар...

— Ҳақ гап: бу партиямиз вакиллари, аъзолари, фаоллари ва хайрихоҳлари Юртбошимизнинг кучли сиёсатини чин дилдан англаганликларини кўрсатади. «Адолат» социал-демократик партияси бундан бошқача йўлни тутганда катта адолатсизлик бўларди. Чунки Ислом Каримов мустақил Ўзбекистон давлатчилигини яратиб келаётган, уни адолатли йўлдан буюк келажак сари бошлаб, бутун жаҳонга танитиб келаётган инсондир. Ўзбекистоннинг қисқа фурсатдаги ривожланиш йўлига бир назар ташласак, барча эришган ютуқларимиз, амалга ошираётган ишларимиз, жаҳон ҳамжамиятида тобора ортиб бораётган обрў-эътиборимиз бевосита Юртбошимиз номи ва фаолияти билан боғлиқдир. Бас, шундай экан бундай мард, халқпарвар, инсоф, диёнатли, имон-эътиқодли адолатли Ватаннинг содиқ ўғлонига овоз бермай бўладими?! Сайловда Президентимизнинг 91, 90 фоиз овоз олиши — халқимизнинг ва сиёсий партияларнинг умумий интилишида бирлиги борлигини кўрсатди.

— Зеро, ҳар қандай партиянинг фаолияти фракциясининг фаолияти билан ҳам ўлчанади. Шу жиҳатдан олганда «Адолат» СДП фракциясининг режалари қандай?

— Жаҳон миқёсида қарор топган халқаро андозаларга кўра Парламентдан ўрин олиш учун кураш олиб борган сиёсий партиялар ва бошқа манфаатдор ташкилотлар сайловлардан сўнг мамлакатнинг қонун чиқарувчи олий органида ўз ғоялари ҳамда мақсадларини ифода этувчи ёки ёқловчи депутатлик фракцяларини тузадилар. Шу боис «Адолат» социал-демократик партияси ҳам парламентда ўн бир нафар депутатдан иборат ўз фракциясини тузган.

Партиямиз фракцияси сайловолди ва умумий дастурларимизда баён этилган ғоя ва вазифаларни ўз фаолияти давомида амалга ошириб боради. Озод ва обод Ватан, эркин ва фаровон ҳаёт, адолатли ҳуқуқий демократик давлат, фуқаролик жамияти қуриш партиямизнинг асосий ва умумий мақсади бўлиб қолаверади. Чунки ҳар қандай сиёсий партия муайян ижтимоий қатламга суянган ҳолда ана шу тоифа манфаатларининг ҳимоячиси сифатида ўзининг аниқ ва равшан дастурига эга бўлиши керак.

Шу нуқтаи назардан олиб қараганда, «Адолат» социал-демократик партиясининг ўзига хос ва номига мос ўз йўналиши бор. Менинг назаримда сиёсий партияларнинг йўналиши турли хил, фаолияти бир-бирига ўхшамас, иш услублари турлича бўлишидан қатъий назар умумий манфаатлари бир бўлиши, яъни, озод ва обод Ватан учун, келажаги буюк давлат қуриш учун курашиш- [illegible] ги ижтимоий масалаларни хал қилишга, ижтимоий адолатни қарор топтиришга, қонун устиворлигини таъминлашга, аҳолини ижтимоий муҳофаза қилишга кўмаклашаверади.

Фракция парламентда фаолият кўрсатар экан, жамиятимиз тараққиётига хизмат қилувчи қонунларни қабул қилишда ва уларни ишлаб чиқишда фаол иштирок этади, деб ўйлайман. Аслини олганда, партиямизнинг аввалги фракцияси аъзолари ҳам талай қонунларни ишлаб чиқишда иштирок этганлар. Бугунги кунда ҳам, яъни, ҳозирнинг ўзида ҳам кўплаб таклиф ва мулоҳазалар Олий Мажлис эътиборига ҳавола этиляпти. Буларнинг ҳаммаси жамиятни демократлаштириш ва эркинлаштириш ҳамда халқ фаровонлигини оширишга қаратилгандир.

— Суҳбатимиз бошида Сиз Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Ўзбекистонда пайдо бўлган илк социал-демократик партиядир, деб айтдингиз. Шуни чуқурроқ изоҳлаб берсангиз?

— Биринчи социал-демократик партиялар ўтган асрда Оврупода вужудга келган бўлса-да, аммо социал-демократияга асос бўлган аксарият ғоялар бундан бир неча асрлар муқаддам бизнинг заминимизда Баҳоуддин Нақшбанд, Исмоил ал-Бухорий, Аҳмад Яссавий, Алишер Навоий каби бобокалонларимиз — Шарқнинг буюк донишмандлари томонидан илгари сурилган. Социал-демократия ўзи нима? Социал-демократия шуки, жамиятдаги ижтимоий масалаларни хал этишдан иборат. Бугунги кунда жаҳон миқёсида социал-демократик партияларнинг мавқеи устун. «Адолат» соци- [illegible] учун ҳам бизнинг партиямиз кўпроқ социал-демократик йўналишдаги партиялар билан алоқаларни мустаҳкамлашга ҳаракат қилмоқда. Бугунги кунда Германия социал-демократик партияси билан алоқалар яхши йўлга қўйилган. Бизнинг партиямиз барча давлатлар билан, халқлар билан тинч-тотув яшаш, улар билан илм-фан, маданият, савдо-сотиқ масалаларида ўзаро фойда кўриш мақсадидаги алоқаларни қўллаб-қувватлайди. Биринчи навбатда қўшни давлатлар, Марказий Осиёда вужудга келган янги суверен давлатлар билан алоқаларни яхшилашни мақсадга мувофиқ деб билади. Партиямиз давлатлар, миллатлар, халқлар ўртасидаги муносабатлар, тинчлик, музокаралар асосида ўрнатилишининг тарафдоридир. Шунинг учун ҳам «Адолат» социал-демократик партияси халқаро социал-демократик ҳаракатда фаол иштирок этади ва уларнинг энг яхши тажрибаларини ўрганиб, ҳаётга тадбиқ этиш учун курашади.

Яна бир эслатиб ўтаман: партиямизнинг асосий мақсади – Юртбошимиз раҳбарлигида мамлакатимизда амалга оширилаётган барча ислоҳотларни чуқурлаштириш ва жадаллаштиришга, Ватанимиз мустақиллигини мустаҳкамлашга, ҳуқуқий демократик, адолатлик жамиятни барпо этишга, Ўзбекистонни ривожланган мамлакатлар сафидан ўрин олишига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшишдан иборат. Партия ўз фаолиятини республика Конституцияси, «Сиёсий партиялар [illegible] таъминланган аҳоли табақаларига таянади ва уларнинг сиёсий ва ижтимоий иродаларини намоён этишга интилади. Аҳолининг кам таъминланган табақаларини ижтимоий ҳимоялашга кўмаклашади, ижтимоий адолатни ҳимоя қилади.

Суҳбатдош : Рустам АҲМАДАЛИЕВ,
«Адолат»нинг махсус мухбири.

Internet дунё: энг сўнгги янгиликлар

● Россия Федерациясида Президент сайлови жараёнида янги босқич – давлат раҳбари лавозими учун номзодларни рўйхатга олиш бошланди. Россия Федерацияси коммунистик партияси раҳбари Г. Зюгановга биринчи рақамли гувоҳнома топширилди.

● Аввал хабар қилинганидек, АҚШ Ҳарбий-денгиз кучларига қарашли "Монтерей" кемаси халқаро санкцияларга чап бериб, Ироқдан нефть олиб кетишда гумон қилинган Россия танкерини Форс кўрфазида ушлаб олган эди. АҚШ Мудофаа вазири Уильям Коуэн ўтказилган таҳлил чиндан ҳам танкернинг Ироқ нефтини олиб кетаётганини тасдиқлаганини маълум қилди.

● АҚШ Президенти Билл Клинтон Шимолий Ирландияда барқарорлик ўрнатилиши тарафдори эканини айтди. Ва ушбу жараёнга алоқадор томонларни аввал имзоланган тинчлик битимларини бажаришга чақирди.

● Уч кундан бери Афғонистоннинг "Боинг-727" самолёти Лондоннинг Стэнстед аэропортида қўниб турибди. Британия полицияси лайнерни озиқ-овқат ва керакли дори-дармонлар билан таъминлаб, ҳаво қароқчилари билан музокаралар олиб бормоқда. Лекин қароқчилар негадир ўз талабларини очиқ-ойдин баён этишмаяпти. Толибонга қарши кучлар раҳбарлари эса самолётнинг олиб қочилишида мутлақо айбсиз эканликларини билдирмоқдалар.

Бугунги Токио.

● Грузия Президенти Э. Шеварднадзе мамлакат парламенти олдида анъанавий йиллик ҳисобот билан чиқди.

● Чехия Россия, Белоруссия ва Украина фуқаролари учун виза тартибини жорий этди. Бу ҳақда мамлакат ҳукумати қарор қабул қилди.

● Индонезия президенти А. Воҳид Ҳиндистонга икки кунлик сафарга жўнаб кетди.

● НАТО ва Ҳарбий Европа Иттифоқи 17–23 февраль кунлари ҳамкорликда биринчи бор ҳарбий ўқув машқлари ўтказишга қарор қилди.

● Грузияда биринчи босқич сайловлари бўлиб ўтди.

● 2000 йилда Россия қурол-яроғ экспортининг ҳажми 4 миллиард АҚШ долларига тенг бўлади. Россия ҳукумати раисининг ўринбосари И. Клебанов журналистлар билан суҳбатда шундай деди.

● БМТ Бош котиби Кофи Аннан таклифига биноан Хавфсизлик Кенгаши ҳамжамиятининг Грузиядаги кузатувчи миссияси ваколати муддатини шу йил 31 июлга қадар узайтиришга қарор қилди.

● Душанба куни кечки пайт Душанбе шаҳри марказида учта портлаш содир бўлди. Бахтли тасодиф туфайли ҳеч ким жароҳат олмади.

ИҚТИСОДИЙ ТАЪЛИМ ИМКОНИЯТЛАРИ КЕНГАЙМОҚДА

Ўтган йилнинг ноябрь ойида «Устоз» Республика жамғармаси, АҚШнинг иқтисодий таълим кенгаши ҳамда Ўзбекистон Очиқ Жамият Институти (Сорос фонди) ҳамкорлигида иқтисодиёт фанларини ўқитишнинг долзарб масалаларига бағишланган ўқув курси машғулотларининг биринчи босқичи ўтказилганди.

Айни пайтда Ўзбекистон Республикаси ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академиясида олиб борилаётган машғулотларнинг навбатдаги босқичида мамлакатимиз ҳамда МДҲ давлатлари олий ўқув юртларининг олтмиш нафар педагоглари иштирок этаётир. АҚШнинг иқтисодий таълим кенгашидан ташриф буюрган олти нафар профессор-экспертлар таълим жараёнида янги ахборот технологияларини қўллаш, интернет тармоғидан кенг фойдаланиш ва масофавий таълимнинг жорий этилиши хусусида маърузалар қилишяпти.

Тўрт босқичдан иборат ўқув машғулотларининг кейинги босқичлари шу йилнинг апрель ва июнь ойларида Алматида ўтказилади.

«Туркистон-пресс».

— Бахтимга ҳамиша соғ бўлинглар, болажонларим!

ХОРИЖИЙ ҲАМКОРЛАР БИЛАН

Нукус туманидаги «Қорақалпоғистон» иссиқхона хўжалиги Исроилнинг «Нетафим» фирмаси билан ҳамкорликда иш олиб бормоқда.

Томчилаб суғориш усулида хўжалик ҳар гектар майдондан 250-300 тонна помидор ва бодринг етиштирмоқда.

– Иссиқхона хўжалигини кенгайтириш ишлари олиб борилмоқда, – деди унинг раҳбари Турсунбой Тангиберганов. – Италиянинг «Вертуция» фирмаси мутахассислари билан шартнома тузилди. Яқинда томат пастаси ишлаб чиқарадиган замонавий ускуналар билан жиҳозланган кичик завод қурмоқчимиз. Бу ерда соатига 10 тонна маҳсулот чиқарилади.

ФЕРМЕРЛАР КЎМАГИ

Тахтакўпир туманидаги «Наврўз» фермер хўжалиги ўтган йилги даромади ҳисобидан тумандаги 4-мактабга 53 минг, 2-мактабга 20 минг, болалар боғчасига 20 минг, болалар боғчасига 20 минг сўмлик ёрдам берди.

– Соғлом авлод йилида хайрия тадбирларига маблағ ажратишга эътиборни янада кучайтирамиз, – деди фермер хўжалиги раиси Тўраахмад Палманов.

Жамоа аъзолари ўтган йилни мўл даромад билан якунладилар. 70 гектар майдонга шоли экилиб, ундан 37 центнердан ҳосил олинди. Шунингдек, хўжаликда 300 бош қўй, 100 бош қора мол боқилмоқда.

Довуд АБИБУЛЛАЕВ.

● *Диққат:*

«СЕРГАК ТЕЛЕФОН» ХИЗМАТИНГИЗДА

Ҳурматли газетхон! Ҳаёт бор экан муаммо ҳам топилаверади. Уларни бартараф этсаккина ишимиз юришади, турмушимиз яхшиланади. Аммо ҳамма муаммоларни ҳам керакли жойларга, тегишли мутасаддиларга етказиш қийин. Баъзида уни ким томонидан ҳал қилинишини билмассиз ҳам. Шуни назарда тутиб, газетамиз фуқаролар ишини енгиллаштириш мақсадида «Сергак телефон» рукнини очди. 136-55-96, 136-55-64 телефонлари орқали сизни ўйлантираётган муаммоларни баён этсангиз, биз уларни мутасадди ташкилотлар билан таништириб ечимини топишга ёрдам берамиз.

Қуйида газетхонлар қилган қўнғироқдаги фикрлардан дастлабкиларини эътиборингизга ҳавола этамиз.

ОТАСИЗ ЭМАСМАН

Алло! Газетангизда «Сергак телефон» рукни очилганлигини билиб ниҳоятда хурсанд бўлдим. Ниҳоят газетхонлар дилларидаги гапларини телефон орқали айтиб, унга мутасаддилардан ишончли жавоб олишадиган бўлибди. Бу катта гап.

Мени шундай муаммо ўйлантиряпти. У ҳам бўлса, айрим тўраларнинг бефарқлигидир. Масалан, менинг исмим Абдуваҳоб. Отамнинг исми Рихсибой. Бундан роса 50 йил бурун туғилганлик тўғрисида гувоҳнома олишганида фамилиямни Рихсиев деб ёзишган.

Яқинда, яъни ўтган йил 30 декабрда паспортимни ўзгартиришга тўғри келди. Шунда эскисини топшираётганимда Собир Раҳимов туман ИИБ паспорт бўлимидаги ўртоққа отасининг исми деган жойга отам- нинг [illegible] десам [illegible] Туғилг[illegible] гувоҳно[illegible] Агар у[illegible] ёзилган[illegible] тингиз[illegible]

Хул[illegible] «Отаси[illegible] очиқ қ[illegible] турибд[illegible] масам! [illegible] б берсангиз «Бўлмайди. [illegible] ҳақидаги [illegible] либ келасиз. [illegible] знинг исми [illegible] ҳам паспор[illegible] амиз, деди. [illegible] паспортимда [illegible], деган жой [illegible] ки отам бўла [illegible] ни ёздирол[illegible]

Абдуваҳоб РИХСИЕВ.

ИМЗОСИЗ ХАТ ТЕКШИРИЛАДИМИ?

– Алло, «Адолат» газетасими?

– Эшитаман.

– М[illegible] вилоятидан Жуман[illegible] ман. Сизларга муҳим бир саволим бор эди. Имзоси[illegible] р ҳам текшириладими? Кейинги пайтда [illegible] йиб шикоят ёзишга юрак безиллаб қолди. Ё туҳматга учрайсиз, ёки қонуний ҳуқуқингизни талаб қилиб бошлиққа ёмонотлиқ бўласиз. Охир оқибат штат қисқаришга тушиб, иш жойингиздан ҳам айрилиб қоласиз.

– Алло, эшитяпсизми? Гапиравераймы?

– Ҳа, давом эттиравеиринг, қулоғимиз сизда.

– Яқинда бир жабрдийда ҳуқуқ-тартибот идораларидаги қонунбузарликларни Тошкентдаги идораларнинг бирига ёзган экан, туҳмат балосига йўлиқиб, жавобгар бўлиб кетди. Нима қилишга ҳам ҳайронман! Ёзсам сих куяди, ёзмасам кабоб? Хуллас имзосиз хат текшириладими ёки йўқми? Бизда бундай шикоятларни текширмаслик учун қандай қонуний асос бор?

Шоназар ЖУМАНИЁЗОВ.

«51»ДА ТАРТИБ БЎЛАДИМИ?

– Алло, «Адолат»ми?

– Ҳа, шундай, эшитамиз синглим.

– Мен Бешёғочда яшайман. «51» автобусда ишга қатнайман. Илгарилари яхшийди, ҳар 10 минутда автобус тайёр турарди. Энди эса икки-уч минут ўтмай биттаси келиб биттаси кетса, баъзан 40 минутлаб кутсангиз ҳам «51» келавермайди. Шофёрлар хоҳлаган пайтда келиб, хоҳлаган пайтда кетяптилар.

Устига-устак айрим паттачиларда ички маданият етишмайди. Худди пул бермай қўядигандай паттачи йўловчи устига келиб кўзини лўқ қилиб туради.

«Тошшаҳартранс» раҳбарларига бизнинг арзимизни етказсангизлар. «51» автобус йўналишида қачон тартиб бўлади?

Муножот ҲОЛИҚОВА,
Тошкент шаҳри.

Халқаро ҳаёт

ЭЪТИРОЗЛАРГА САБАБ БЎЛДИ

Яқинда АҚШ Президенти Билл Клинтон сайлов бюджетини қабул қилиш таклифини олға сурди. 2001 йилнинг октябридан кучга кирадиган ушбу 1.835 триллион долларлик бюджет кексаларга тиббий хизмат кўрсатишни яхшилаш, 2013 йилгача федерал қарзларни тўлаш каби чора-тадбирларни ўз ичига олади. Лекин бу таклиф мамлакат аҳолиси ўртасида бир қанча эътирозларга сабаб бўлди.

Вакиллар палатаси бюджет қўмитаси раиси Жон Касич Клинтоннинг ушбу таклифи ҳақиқатдан йироқ, деган фикрни билдирди. «Янгидан янги давлат дастурларини қабул қилиш ўрнига, мавжуд дастурларни пухта ишлашини таъминлашимиз ва ўсиб бораётган исрофгарчилик, кўзбўямачилик каби иллатларнинг олдини олишимиз керак», деди Ж. Касич.

Сенат бюджет қўмитаси раиси Пит Доменик Си-Эн-Эн телекомпанияси мухбири билан қилган суҳбатида. «Ушбу бюджет таклифи жуда-ям ажойиб, аммо у ҳақиқатдан ҳам амалга ошириш учун тузилмаган», деб айтди, «Бу таклиф демократик партия вакили Алберт Горни президентлик сайловида ғолиб чиқишини таъминлаш учун қаратилган».

Акмал ҚЎЧҚОРОВ,
«Туркистон-пресс»нинг АҚШдаги мухбири.

БИЛДИРИШ

2000 йил 18 февраль куни соат 14.00 да 1-ТошМИнинг мажлислар залида Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгашининг иккинчи пленуми бўлади.

Пленумда партия Сиёсий Кенгашининг котиблари ва Сиёсий Кенгаш аъзолари, вилоят партия Кенгашларининг биринчи ва иккинчи котиблари иштирок этишлари шарт.

МАНЗИЛ; Тошкент шаҳри, Ҳамза кўчаси, 103-уй. 1-Тошкент Давлат тиббиёт институтининг Мажлислар зали.

Куч — адолатда
АДОЛАТ
Ўзбекистон «Адолат» СДП газетаси

Фанимиз фидойилари

КАМОЛОТ ЁШИ

Оиласида янги туғилган чақалоққа катта умидлар билан Сарвар деб исм қўйган, келажакда болаларимнинг, ўз тенгқурларининг сарвари бўлади деб яхши ниятлар қилган Муқаддир акага лаънати уруш туфайли бу кунларни кўриш насиб этмади. Лекин, инсон боласининг сабру тоқатига тараф йўқ экан. Муштипар Ҳожия она иккинчи жаҳон урушининг азоб-уқубатлари-ю, тикланиш даврининг тўзонли йиллари чидам билан беш фарзандини оқ ювиб, оқ тараб тарбиялади, билимли қилди.

Қалбида илмга, техникага эрта ихлос уйғонган ёш Сарвар яхши ўқиди. Ўрта мактабни олтин медаль билан битирди. Ўшанда устозлари унга «Мана, энди синфдошларинг ичида чинакам сарвар бўлдинг» дейишганда янглишмаган эканлар.

Тошкент Политехника институтининг механика факультетида ўқиб юрган кезларидаёқ, Сарвар бундан буёнги ҳаётини илмий ишларга бағишлаши лозимлигини ҳис этди, устозлар ўгитига қулоқ осди, фан-техника сир-асрорларини чуқур ўрганди. Ундаги истеъдодни кўрган муаллимлар заковатли йигитни аспирантурада ўқишга таклиф этишди. У ўзи қизиққан соха – ички ёнув двигателларига, яъни дизелларга доир мавзуни танлади. Устози – ўзбек олимларидан Оқил Салимов изидан бориб, номзодлик диссертациясини муваффақиятли ҳимоя қилди.

Изланувчан ёш олимнинг кейинги илм йўли ютуқлар, иқрорлар, эътирозлар, эътирофлар, илм йўлига тасодифан кириб қолган мансаб эгалари билан курашлардан иборат бўлди. Москвада унинг докторлик диссертациясини икки марта жўрттага ўтказишмади. Техника фанлари номзоди, доцент Сарвар Қодиров илмий ишлари солинган папкасини қўлтиқлаб, Тошкент – Москва оралиғида узоқ сарсон бўлди. Баъзилар унга: «қўй, бу ишингни, тақдирга тан бер», дейишган бўлса, Р. П. Доброгаев, В. М. Архангельский, Н. Р. Рашидов, С. Е. Никитин каби олимлар уни қўллаб-қувватлашди.

«Олтин зангламас» деганлари рост экан. Унинг илмий изланишлари ниҳоят халол, адолатли илм захматкашлари томонидан эътироф этилди. Сарвар Қодиров 1984 йили Ленинградда, «Иссиқ иқлим, Чангли ва тоғ шароитларида трактор ва автомобиль двигателларининг иқтисод ва ишончлилик муаммоларини хал қилиш» мавзусидаги докторлик диссертациясини муваффақият билан ҳимоя қилди. Таниқли олимлардан А. Николаенко, С. Ияошнов, Н. Иванченко, И. Крепс, Б. Улитовский, О. Лебедовлар илмий ишига юксак баҳо беришди.

Техника фанлари доктори, профессор Сарвар Қодиров Тошкент автомобиль-йўллар институтида кафедра мудири бўлиб ишлаш баробарида илмий иш билан жиддий шуғулланди. Бирин-кетин рус ва ўзбек тилларида ички ёнув двигателларида содир бўладиган жараёнлар назарияси, автомобилнинг эксплуатацион хусусиятлари, Ўрта Осиё иқлим шароитида двигателлар иш кўрсаткичларининг ўзгариши, енгил ва оғир газ конденсатлар ҳамда ёнувчи газларни двигателларда стандарт суюқ ёнилғилар ўрнида ишлатиш мумкинлиги масалалари, машина деталларини тиклашнинг янги технологиялари, авто-трактор дизелларининг Ўрта Осиё шароитида чидамлилигини ошириш каби муаммолар чуқур таҳлил этилган монография ва дарсликлари чоп этилди.

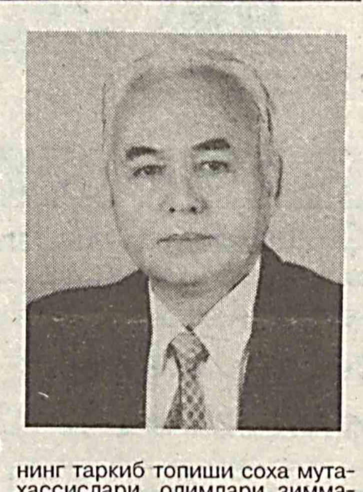

Мустақиллик йилларида Президентимиз ташаббуслари билан Республикамизда миллий автомобилсозлик саноатининг таркиб топиши соха мутахассислари, олимлари зиммасига катта масъулият юклади.

Кўплар қатори Сарвар Муқаддирович ҳам енг шимариб ишга киришди. Ундаги илмий салоҳиятни, ишга фидойиликни кўрган Республика раҳбарлари уни ТАЙИ ректори лавозимига муносиб номзод деб топишди.

Мана, беш йилдирки, Сарвар Қодиров катта бир илмий педагогик жамоага раҳбарлик қилиб келмоқда. Бу билим даргоҳида қисқа муддат ичида соғлом муҳит, ишчан меҳнат жамоаси шаклланди, бир неча илмий-амалий марказлар, янги мутахассислик йўналишлари ташкил этилди, чет эл университетлари билан алоқалар ўрнатилди. Иқтидорли талабаларни танлаб олиб, алоҳида гуруҳларда махсус дастурлар асосида ўқитиш, «Талаба» жамғармасининг тузилиши кабилар ҳам бевосита Сарвар Қодиров ташаббуси билан юзага келди. Янги ректорга эски жамоада катта ишонч ва ҳурмат пайдо бўлди.

Ҳар гал иш юзасидан Сарвар Муқаддировичнинг қабулига кирганимда, унинг иш столи устидаги уч китобга кўзим тушади. Бири – Президент Ислом Каримовнинг «Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли», иккинчиси Ким У Жуннинг «Бизнес қироли», учинчиси Абдулла Қодирийнинг «Ўтган кунлар» асарларидир. Сабабини сўрасам: «Биринчисидан элга, Ватанга фидойиликни, иккинчисидан тадбиркорликни, учинчисидан одамийликни ўрганаман», дейди, Сарвар Қодиров.

Ҳа, тиниб—тинчимас, ўзига хос ҳаёт йўлига эга бу инсонга қараб, уни 60 ёшни қаршилаётганига ҳам ишонгинг келмайди. Зеро, инсон умри узунлиги ёш билан, мазмуни эса, амалга оширган хайрли ишлари билан ўлчанади. Қолаверса, кўхна шарқ тамойилига кўра, 60 ёш айни камолот палласидирким, шу кунларда қутлуғ таваллуд айёмини нишонлаётган фанимиз фидойиси Сарвар Муқаддирович Қодировга биз ҳам сиҳат-саломатлик илмий ва педагогик ишларида улкан муваффақиятлар тилаб қоламиз.

Носир ЖЎРАБОЕВ,
ТАЙИнинг Маънавият ва маърифат ишлари бўйича проректори.

Ислоҳот ва самара

ҚУВА ҚАНДОЛАТИ

Қуванинг водийда ўз ўрни ва мавқеи бор. Баҳорда бир келинг, бу гўшага. Гулларга бурканган кўчаю ҳиёбонлари, боғу роғлари дилларингизни яйратади. Одамларининг хушфеълилигини, самимий ва маданиятлилигини айтмайсизми. Деҳқонлари тадбирли, ишбилгувчи, тадбиркорлари саховатли. Туманда саноат илгаридан ривож топган. Хуллас, Оллоҳ барокатини берган обод жой.

1993 йил Қувада туман тарихига зарварақлар билан битишга арзигулик воқеа содир бўлди. Фарғона вилоятидаги катта-катта қурилишларнинг ташаббускори, саховат бобида бетакрор қалб соҳиби, Оллоҳнинг инояти билан назаркардалик нигоҳида жо бўлган муътабар инсон, марҳум (илоҳо у кишининг ҳақларига раҳматлар ёғилсин) Иброҳимжон ота Каримовнинг саъй-ҳаракати билан мамлакатда ягона қандолат фабрикаси ишга тушди. Қува ширинликлари дастурхонлар кўркига кўрк бўлиб қўшилди.

Бозор иқтисодиётининг ўзига хос ютуқ ва муаммолари борда. Қандолат ишлаб чиқариш комбинати ҳам ўтган йиллари гоҳ ундай, гоҳ бундай ишлади. Бир ривож топиб, бир қолоқлашди. Бир нарса аён бўлдики, эл юрт манфаатини ўзиникидан устун билгувчи, бозор талабларига жавоб беришга қодир, ишбилармон ва тадбирли раҳбарлар ишлаган пайтларда, жамоанинг даромадига даромад қўшилди. Уларнинг топганларига баракалар кирди. Кўнгли ва қўли пок, инсоф ва диёнатни қадрлайдиган раҳбарлар пайтида корхона гуллаб яшнади.

Ўтган 1999 йилнинг уч чорагида корхона аҳволи ночорлашганди, муаммолар қалашиб кетганди. Ишчи-хизматчилар мажбурий таътилга чиқарилган. Хом ашё йўқ, ҳатто маош учун ҳам маблағ йўқ. Бор-йўғи йигирма нафар идора хизматчилари баҳоли қудрат ишга келиб кетаётган эди. Туман ҳокимияти, «Ўзбекбирлашув» раҳбарлари корхонага раҳбарликни Абдуллажон Фозилов эплаши мумкинлигини назарда тутиб, уни директорликка таклиф этишади. Ҳақиқатдан корхона аҳволи ташвишли. Аммо Абдуллажон Фозиловни виждоний ички туйғуси ғайратлантириб юборди. «Пиру устози Иброҳим ота Каримов бунёд этган корхона шу аҳволга тушиб қолсаю, мен қўл қовуштириб турсам» деган далда уни руҳлантирди. Обод жойга барака киради, дегандай, ишни корхона худудини ободонлаштиришдан бошлади. Барча таниган билганларга хайрли ишга мадад сўраб мурожаат қилди. Ҳаётий ҳақиқат бор: қайсики раҳбар бошқа корхоналар билан ўзаро ишонч ва ҳурмат доирасида алоқа қилса, лабзи ҳалол бўлиб, ваъдаларига амал қилса, унинг муаммолари ҳам тез ечимини топаверади. Чунки Абдуллажон Фозилов ўзининг йигирма йиллик раҳбарлик фаолиятида қаерда ишламасин қатъиятлилиги, шериклари манфаатига кўз олайтирмаслиги, сохта ҳавойи обрўга ҳуши йўқлиги, устозлари ва ота-онаси насиҳатларига қулоқ тутганлиги учун ҳам давраларнинг тўрида юрди. Ўз соҳасининг моҳир мутахассиси, иқтисодий билими кучлилиги, ташкилотчилиги ва тежамкорлиги, керак жойда қаттиқ интизомни талаб қилиши билан бошқалардан ажралиб турди. Шу боис бўлса керак, ишлар юришиб кетди. 1999 йилнинг тўққиз ойида бор йўғи 1325 тонна қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқарилган бўлса, сўнгги уч ойда 1229 тонна маҳсулот тайёрланди. Ҳисобини билганнинг ҳамёни тўлаверади. Тўққиз ойда бор-йўғи 1 миллион 484 минг сўмгина соф фойда олинган эди. Тўртинчи чоракнинг ўзида эса бу 15 миллион 816 минг сўмга тўғри келди. Албатта бу ютуқ янги раҳбарнинг, тадбиркор жамоа мутахассисларининг ўзаро амалий ҳамкорлиги, ишчи-хизматчиларнинг вазифаларини виждонан бажарганлиги боисдир. Маҳсулот ишлаб чиқариш йиллик режалари 106,4 фоизга уддаланди. Жорий йилда 2700 тонна қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқариш режа қилиб берилганди. Жамоа эса имкониятларини чамалаб бу кўрсаткични 3600 тоннага етказишга астойдил бел боғлаб иш юритмоқда. Бир кунда йигирма тоннагача маҳсулот ишлаб чиқарилаётир. Сифатлилиги, жаҳон андозалари талабларига жавоб бераётгани боис маҳсулотларга талабгор харидорлар ҳам кўпайиб бормоқда.

Республика «Ўзбекбирлашув» акциядорлик компанияси бошқаруви раҳбарларининг кўмаги билан хом ашё таъминотида ҳам ижобий ўзгаришлар рўй берди. Бугун корхонада олти хил қандолат маҳсулотлари тайёрлаш линиялари ишлаб турибди. Корхона қувватларини ошириш мақсадида жаҳон стандартларига жавоб бера оладиган рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган янги типдаги дастгоҳ ва машиналар сотиб олиш масаласи ижобий ҳал этилди.

— Германия ва Ҳамдўстлик Мамлакатларидан олиб келиб ўрнатилган линияларнинг мўътадил ишлаши, кутилган қувватларда фаолият кўрсатишига ишчидан тортиб то мутахассисларгача вазифасини сидқидилдан бажаришга боғлиқ, — дейди корхона раҳбари Абдуллажон Фозилов. — Насиб этса, йил охиригача ўров қоғози, яна икки хил конфет, икки хил вафли, печенье ишлаб чиқарувчи янги линиялар ўрнатишни мўлжаллаб турибмиз. Биз ишлаётган корхона муқаддас даргоҳ. Юртбошимиз Ислом Каримовнинг ўзлари корхонанинг очилиш маросимида қатнашиб калитини топширганлар. Бу биз учун жуда катта шарафдир. Масъулиятни хис қилиб юксак ишончга мос тарзда ишлашга бел боғлаганмиз.

Корхона раҳбари ишлаб чиқариш цехлари ҳаёти билан таништирди. Айни чоғда бу ерда 468 нафар ишчи ва хизматчилар фаолият кўрсатаётир. Уларнинг ярмига яқини иффатли ва меҳнатсуяр қиз-жувонлар. Ўртача иш ҳақлари ўтган йилга нисбатан 30 фоизга ошди. Интизом бор жойда ишлар юришаверади. Корхонада бирор кишининг ноҳақдан бурни қонашига йўл қўйилмайди. Агарки ким тартиб-қоидани бузса, интизомсизлик қилса, кўпчилик ризқига кўз олайтирса, ундайларга ўша захотиёқ моддий ва интизомий чора кўрилади.

Кун сайин илғорлардан ўрнак олувчилар сафи кенгаймоқда. Одамлар кўпроқ ва сифатлироқ ишласа, яхшироқ даромадга эгадор эканига амин бўлмоқдалар. Ишга ва асбоб ускуналарга мунособат ўзгарди. Печенье цехидан Зарифа Сотиболдиева, Гулнора Турдиалиева, Маҳлиё Умарова, Юлдуз Жўраева, карамель цехидан Абдураҳим Зокиров, Инобат Хожиева, ирис цехидан Хурсаной Ёқубова, Собир Тожибоев, шарқ ширинликлари цехидан Содиқжон Узоқов, Офтобхон Ботирова, қадоқлаш цехидан Гулнора Жўраева, Ғайратжон Турғуновлар фидойилик билан меҳнат қилаётирлар.

Иқтисодий ислоҳотларнинг самараси ишчиларни ижтимоий ва маънавий ҳимоясига кўп жиҳатдан боғлиқ эканига минг карра амин бўлинди. Овқатланиш ва дам олиш жойларини ташкил этилган. Тунги сменадагиларга яхшироқ шароит яратилган. Айниқса, жамоа билан тенг қадам ташлаб ишлаётган ногиронларга ғамхўрлик ва эътибор кучайганда кучайди. Ўтган йили ишчи ва хизматчиларга 270 минг сўм моддий ёрдам берилди. Беш нафарига соғлигини тиклаш учун корхона ҳисобидан санаторияларга йўлланмалар берилди.

Келажак авлод равнақи йўлида ҳам савобли ишларни амалга ошириш анъанага айланган. Мактуб ва боғчалар тарбияланувчиларига янги йил совғаси учун 373 минг сўмлик моддий ёрдам берилгани қувончли.

Корхонада амалга оширилаётган савобли ишларнинг саноғи йўқ. Чунки қўли очиқнинг йўли очиқ деган нақлнинг моҳиятини англаган раҳбарлар саховатини ҳеч қачон аямайдилар.

Биз корхона раҳбари А. Фозизов билан ишлаб чиқаришда қўлга киритилаётган ютуқлар, муаммоларни тезкор ва ҳар томонлама фойдали ечимлари, адолатни улуғлаш, одамийлик, ҳалоллик ва тўғрисўзлик, борингки, инсоний хислатлар хусусида узоқ мулоқот қилдик. У самимий суҳбат давомида ота-она ва устозларнинг ўгитларига амал қилганлар, уларнинг дуоларини олганлар асло кам бўлмаслиги, дастурхонлари доимо тўкин сочин, ризқлари улуғ, топганлари барокатли бўлишини алоҳида таъкидлади.

— Отам раҳматли Фозилжон Хонкелдиев Қува тумани учун астойдил меҳнат қилиб ўтгандилар, — дейди Абдуллажон ака. — Туманни электрлаштиришда катта ҳисса қўшганди. Исломий ва дунёвий билимлардан хабардор эди. Қатъий сўзли, ҳамиятли инсон эди. Ўзгалар ҳақига асло хиёнат қилманглар деб насиҳат қилардилар. Унинг айтганларига амал қилиб кам бўлмадим.

Ҳа, элда улуғ ҳикмат бор: ота-онасини рози қилган фарзандларнинг қувончига қувонч, давлатига давлат қўшилаверади.

Дилмурод ҚИРҒИЗБОЕВ,
«Адолат»нинг махсус мухбири.

КЎЧАТ ЭКИБ, БОҒ ЯРАТ

Ўлкамизда баҳор нафаси уфура бошлаган шу кезларда Зангиота туман «Хонобод» қишлоқ фуқаролар йиғини томонидан ҳайрли ташаббус бошланди.

— Маҳаллаларимизда мевали дарахтларни кўпайтириш мақсадида ҳар бир хонадонга кўча ёқаларига мевали дарахтлар ўтказишни таклиф этаётирмиз, — деди фуқаролар йиғини раиси И. Жўраев. — Бу таклиф фуқароларимиз томонидан қизғин кутиб олинди.

Айни вақтда «Хонобод» қишлоқ фуқаролар йиғини таркибида йигирмага яқин маҳалла мавжуд. Уларнинг ҳар бирида бир ярим-икки минг атрофида аҳоли истиқомат қилиши эътиборга олинса, кўча ёқаларига ўтказилиши кутилаётган ниҳоллар яқин келажакда жойиб боққа айланажагини тасаввур қилиш қийин эмас.

«Туркистон-пресс».

ОГОҲЛИККА ДАЪВАТ

Юнусобод туманининг Ҳасанбой мавзесидаги 313-мактабда «Экстремистларга ва ваҳҳобийликка қарши курашни кучайтирайлик» мавзусида кенгайтирилган йиғилиш бўлиб ўтди.

Туман прокуратураси, ички ишлар бошқармаси ва бошқа турли жамоат ташкилотлари вакиллари ёшлар ҳузурида сўзга чиқишиб, бу борадаги ўз фикр-мулоҳазаларини баён қилдилар ва олдинда турган вазифаларга эътиборни қаратишди.

Ҳасанбой маҳалласи оқсоқоли Шавкат Ирисметов машъум 16 февраль воқеаси ва бошқа жойларда бўлган нохуш воқеаларда бегуноҳ одамларнинг қони тўкилганини алоҳида таъкидлаб, шу хавфли йўлдан йигит ва қизларни, умуман, ёшларни сақлаб қолишга чақирди. Бу борада ота-она, маҳалла кўй, мактабнинг айниқса ролини ошириш, таъсирини кучайтириш муҳимлигига йиғилганларнинг эътиборини қаратди.

Йиғилишда сўзга чиққан прокуратура, милиция вакиллари ўнлаб ёшлар, фахрийлар бундай хавфли оқим қай йўл билан халқ орасида пайдо бўлиб қолаётгани тўғрисида қаҳр-ғазаб билан гапирар эканлар, ёшларнинг ўзлари бундай ёт оқимга мойил бўлалар тўғрисида маҳалла оқсоқоллари ва маъмурий органларга ҳеч иккиланмай хабар беришлари лозимлигини ҳам яшириб ўтиришмади. Туғилган мулоҳазалар бўйича берилган саволларга мутасаддилар жавоб бердилар.

Ўлмас НОРМАТОВ.

Дўппи кийган бошлар омон бўлсин,
Уни кўрмаган соч сомон бўлсин.

Ажаб ҳангомалар

АНДОҚДА ИШЛАР НЕГА ЧАТОҚ?

Каттақўрғон туманида «Андоқ» жамоа хўжалиги бор. Унинг марказий қўрғони ҳам Андоқ деб аталади. Бу ердан чиққан Ўрта асрнинг буюк алломаси Абулҳасан Андоқий ўз илми билан дунё аҳлини ҳайратга солган. Хуллас Андоқ жуда қадимий, маълуму машҳур жой.

Биз қишлоққа бориш учун йўлга чиққанимизда ушбу кўҳна манзил ҳақида турли адабиётларда ўқиганлигимиз туфайли ҳам обод, ҳар томонлама қулайликларга эга бўлган манзилгоҳни, аҳил-иноқ, меҳнаткаш инсонларни кўрамиз, деб умид қилган эдик. Лекин йўлда бир кайфиятимиз бузилган бўлса, қишлоққа боргач хунобимиз баттар ошди.

Тўғриси, туман маркази Пайшанбадан то «Мойбулоқ» хўжалигигача йўл бир мунча яхши. Аммо ундан уёғидаги ўйдим-чуқурларда машина сакрайверади-сакрайверади. Бундай ноихтиёрий силкинишлардан ўпкангизни қўлтиқлаб қолишингиз ҳеч гап эмас. Қишлоқдаги асосий кўчанинг кейинги пайтда қачон таъмирланганини ҳеч ким эслай олмайди. Ҳаммаёқ ўйдим чуқур. Хонадонларга олиб борувчи йўлларни-ку айтмаса ҳам бўлади. Ёзда чанг, қишда ботқоқ кечишдан бошқа илож йўқ бечора аҳолининг.

Андоқликлар учун табиий газ ва водопровод сувидан баҳраманд бўлиш узоқ йиллардан бери орзулигича қолмоқда. Орзу эса ҳали бери амалга ошадиган кўринмайди. Дўконлар номига бору аслида кўпинча эшигида отнинг калласидек қулф осиғлик туради. Агар рўзғор учун бирор нарса зарур бўлиб қолса дўкондан оламан деб овора бўлманг. Эшик очилган пайтда ҳам ҳеч нарса тополмайсиз. Пештахталар бўм-бўш.

— Мен, — дейди собиқ иттифоқ даврида ҳалол меҳнат қилиб Олий Советга бир неча бор депутат этиб сайланган машҳур чўпон Толли Қодиров, — кўп жойларда бўлганман. Лекин бунақа хароб қишлоқни кўрмаганман. Қишлоқнинг ҳозирги аҳволини кўриб буюк бобокалонимиз руҳи азият чеккан бўлса ажабмас.

Азиз юртдошимиз руҳини шод этиш, қишлоқ аҳли турмуш тарзини яхшилаш учун жуда кўп елиб-югурдим. Бошлиқлар ҳузурига кирдим. Юқори ташкилотларга аризалар ёздим. Қани фойдаси бўлса... Аҳволни ўнглаш, чора кўриб, одамларнинг турмушини яхшилаш ўрнига «гуруҳбоз», «шикоятбоз» номини олдим. Ҳозирги кунда ҳаммом, маданият уйи, маиший хизмат корхонаси у ёқда турсин бу ерда ҳатто оддийгина саратарошхона йўқ. Хуллас, раҳбарлар учун одамлар меҳнат қилишса-ю уйларига кириб ётаверишса. «Ит ётиш, мирза туриш» деганлари шу эмасмикан?

Тўғри, яхши яшаш учун яхши ишлаш керак. Даромад кўнгилдагидек бўлса аҳолининг қулай маданий-маиший шароитини юксалтириш ҳеч гап эмас. Лекин «Андоқ» жамоа хўжалиги одамлар бошини қовуштирадиган, ширинсўзи, яхши муомаласи, намунали хулқ-атвори билан ўрнак бўладиган раҳбарга ёлчимаяпти. Иш юришмадими, туман раҳбарлари раисни алмаштиришади...

Раис бўлиб келганлар эса муаммоларни ҳал этиш, уларни бартараф этиш учун одамларнинг бирини ака, бирини ука деб йўлга солиш ўрнига, у ёки бу гуруҳ томонига ўтиб олиб, тарафкашлик қилиш билан овора. Масалан, хўжаликнинг ҳозирги раҳбари Абдумўмин Муродовни олайлик.

— Жамоа хўжалигига раис бўлиб келганимнинг боиси, — дейди у биз билан суҳбатда, — мен шу ерликман. Одамларни яхши биламан. Хўжаликнинг аҳволидан хабардорман. Шунинг учун бу ерга уни оёққа турғазиш, аҳоли турмуш даражасини ошириш мақсадида келдим. Лекин ҳозирча ишлар юришмаяпти-да. Фақат оёғимдан тортаётганлардан қутилиб олсам бас...

— Кечирасиз, ким оёғингиздан тортаяпти?

— Ким бўларди, Саттор Ҳотамов, Алиқул Тудиев, Толли Қодировга ўхшаганлар-да! Айниқса, Саттор дегани ёмон. Янги раис бўлиб келган кунларим олдимга келиб:

— «Авваламбор бу ерга сен эмас, биз мўлжаллаган одам раис бўлиши керак эди. Майли, раз келибсанми, энди бизнинг чизиғимиздан чиқмай ишлашингга тўғри келади. Акс ҳолда қулоғингни ушлаб кетаверасан. Биз қанчадан-қанча раислар, ҳатто ундан катталарини ҳам йиқитганмиз. Сени бўшатиш ҳеч гапмас.

— Хўш, нима қилишим керак?

— Бошламасига юз минг сўм берасан. Қолганини кейин айтаверамиз.

— Ана шунақа ака, улар ёмон одамлар. Мафия, ҳа мафия.

— Сиздан товламачилик билан пул сўраган экан, нега керакли жойга хабар қилиб, жиноят устида қўлга туширмадингиз?

— Кўнгил бўш-да, ака, қолаверса бир жойнинг одамимиз. Мана қилғилиғига яраша қамоқда ўтирибди.

Дарҳақиқат, Саттор Ҳотамов «томорқасида кўкнори экканлиги учун ҳибсга олинган. Лекин унинг «айби» шугина эмас. Шаддодлиги, чўрткесарлиги. Бирор жойда ноҳақликни кўрса, дадил айтаверадиганлигида, хоҳласа юқори ташкилотларга қўрқмай ёзиб, юбораверишида. Унинг бу чўрткесарлиги бошига балолар ёғдиряпти...

Ҳурматли газетхон! Бизнинг бу юқоридаги сўзларимиздан сизда Саттор Ҳотамовни билиб билмай ҳимоя қиляпти, деган фикр келиб чиқмаслигини истардик. Дарҳақиқат биз Саттор акани танимаймиз. Лекин уни қўшнилари, қолаверса андоқликлар яхши билишади.

Биз С. Ҳотамовнинг синглиси Ойдин Ҳотамованинг шикоятида ёзилган фикрларнинг қанчалик ҳақ ёки ноҳақлигини ўрганиш учун Андоққа борганимизда келганимизни эшитиб бир пастда ҳовлига одам тўлиб кетди. Улар дастлаб қўлимизга ушбу хатни тутқазишди. Кўпчилик имзо чеккан ушбу «гувоҳлик хати»да жумладан қуйидаги сўзлар битилганди:

«Биз Ҳотамов Сатторнинг қўшнилари, ҳамқишлоқлари шуни ёзиб гувоҳлик берамизки, у киши сигарет, носвой, наша, кўкнор каби кайф берувчи ва маст қилувчи моддалар, спиртли ичимликлар истеъмол қилмайди. У киши таркибида гиёҳвандлик моддалари бўлган ўсимликлар етиштирмайди»...

Ҳа, сўзнинг нишаби қайси томонга бурилаётганини энди билгандирсиз, ҳурматли ўқувчи! Чунки Саттор аканинг синглиси ҳам ўз шикоятида акасини милиция ходимлари томорқангда кўкнори етиштиргансан дея далолатнома тузиб ҳибсга олишгани, аслида у бу ишни қилмаганлигини ёзиб, газетадан адолатни қарор топтиришда ёрдам сўраган.

Дарҳақиқат, биз Саттор Ҳотамовнинг хонадонига борганимизда бир пастда тумонат одам йиғилди. Улар иштирокида кўкнори ўстирилган деб гумон қилинган жойни кўрдик. Томорқа асосан ёмғир суви билан экин ўстириладиган лалми ер экан. Шунинг учун ҳам зинапоя шаклида бўлак-бўлак қилиб қўйилган. Ҳар бир бўлакнинг этагида ёлғиз оёқ йўл. Томорқа на девор билан, на симтўр билан ўралган. Қишлоқ аҳолиси шу йўлдан катта кўчага чиқишади, қўни-қўшниларникига ўтишади. Ана шу ёлғиз оёқ йўлнинг шундоқ четида икки туп унча катта бўлмаган анор бор. Кўкнори гўё шу анор тагига экилган экан...

Энди мушоҳада қилиб к ў р а й л и к. Каттақўрғонликларнинг гапига қараганда, ўтган йил туманда қурғоқчиликдан қишлоқ хўжалиги анча зарар кўрган. Лалми буғдойлар эса баъзи жойларда умуман битмаган. Кўкнори эса сувталаб экин. Ҳайронмиз, сувсиз жойда кўкнори иссиқ пайтларида қандай ўсди экан...

Қолаверса, қишлоқ аҳолисининг ёзиб берган тушинтириш хатларига разм соладиган бўлсак, ҳалиги ёлғиз оёқ йўлдан кунига неча-неча одам қишин-ёзин ўтган. Лекин бирортаси йўл ёқасида кўкнори ўсиб ётганини кўрмаган. Мана Саттор аканинг қўшнилари ёзиб берган «Тушинтириш хатлари»дан айримлари:

«Мен Зокир Ҳамроев Саттор Ҳотамовнинг қўшниси бўламан. Ҳақиқатан ҳам у кишининг томорқасидан ўтаман. Ҳеч қандай кўкнори ўсимлигини кўрмаганман. Агар кўрганимда шу ерда унинг ўзига айтардим ёки юлиб ташлардим. Кўриниб турибди-ки, бу иш туҳматдан қилинган. Саттор ака чекмайди ҳам, ичмайди ҳам. Намозхон одам».

Ана шундай мазмундаги тушунтириш хатларидан бизда 19 та бор. Яна ёзиб берадиганлар бор...

Шу ўринда Мойбулоқ фуқаролар йиғинига қарашли Андоқсой маҳалла фуқаролар йиғини раиси Сарвар Абдураҳмоновнинг туман ИИБ бўлимига ёзиб берган «Билдириш хати»ни ҳам келтиришни лозим топдик:

«Ҳақиқатан мен Мойбулоқ фуқаролар йиғинига қарашли Андоқсой маҳалла фуқаролар йиғини раиси Абдураҳмонов Сарвар шу маҳаллада яшовчи Ҳотамов Сатторни яхши биламан. Унинг ичиши, чекиши, наркотиклар билан шуғулланиши ҳақида эшитмаганман. Саттор акани шу ишлар билан шуғулланмайди, деб биламан».

Хўп, Саттор Ҳотамов айримлар айтганидек ўғри, кўкнорифуруш ҳам дейлик. Унда нега қишлоқ аҳлининг бирортаси у ҳақда салбий фикр билдирмаяпти. Бундан шундай хулоса келиб чиқади: Ё Андоқда яшовчи кўпчилик одамлар ноқонуний иш қиладиган муттаҳамни ёқлайдиган ёмон одамлар, ё бўлмаса улар айтганидек Саттор ака инсофли, диёнатли инсон. Фақат уни бадном қилмоқчи, попугини пасайтириб қўймоқчи бўлган кимсалар мақсадларини амалга оширишга турли йўллар билан ҳаракат қилишяпти.

Ҳаракатлар зое кетмади. Ўтган йил 10 июнь куни Саттор Ҳотамовнинг томорқаси (фақат айнан шу одамнинг) ички ишлар ходимлари томонидан текширилди ва бу ерда «кўкнори экилган» деб далолатнома тузилди. Шунга асосан ИИБ бошлиғи Ж. Турсунов имзоси билан қуйидаги маълумотномани олдик:

Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 270 моддаси II қисми «а» банди билан Каттақўрғон тумани «Андоқ» жамоа хўжалигининг Андоқ қишлоғида яшовчи Ҳотамов Сатторнинг турар жойида 1 кв.м. жойида 21 туп «экиш, етиштириш қонун билан таъқиқланган, таркибида наркотик модда бўлган кўкнор ўсимлигини экиб келганлиги факти 10.06.99 июль куни Каттақўрғон тумани ИИБ ходимлари томонидан ўтказилган «қора дори» тадбири вақтида аниқланган фактга асосланиб терговчи А. П. Аширбоев томонидан жиноий иш қўзғатилиб тергов ҳаракатлари олиб борилган.

11.08.99 йил куни айбланувчи Ҳотамов Сатторга нисбатан эхтиёт чораси сифатида «қамоққа» олишлик қўлланилган...».

Маълумотномага диққат билан кўз югуртирадиган бўлсак, Саттор Ҳотамов томорқасида кўкнори ўстирилганлиги 10 июнда аниқланган. Аммо ҳибсга эса икки ойдан ортиқ вақт ўтгач, яъни 11 августда олинган. Хўш, Саттор ака жиноят қилгани аниқ бўлса, нега вақтида ҳибсга олинмади. Жумбоқнинг сирини биз Саттор Ҳотамовнинг укаси Очил Ҳотамовнинг «Тушунтириш хати»дан топгандек бўлдик:

«Мен Саттор Ҳотамовнинг укаси бўламан. 10 июнь куни милиция ходимлари акамнинг уйига келишган. Акам уйида бўлмаганлиги учун мени чақиришди. Борганимда акамнинг томорқасини кўрсатишни сўрашди. Кўрсатдим. Улар айланиб юриб, анор тагида қувраб ётган кўкнор ўсимлигини кўришибди. Шу ерга мени ҳам чақиришди. Лекин икки кун олдин ўтганимда ҳеч нарса йўқ эди. Участковоййимиз Жавқанов Акбар эса: «Акангга ҳеч нарса бўлмайди», деб алдади. Қўл қўймайман десам қўймади. Қўрққанимдан далолатномани ўқимай имзо чекдим».

Юқорида айтганимиздек, Саттор Ҳотамов дадил, ўзича ҳақиқат излайдиган куйди-пишди одам. Индамай юрса ёпиқлик қозон ёпиқлигича қолиб кетарди балки... Аммо у орадан анча вақт ўтса ҳам унга айблов эълон қилинавермагач, ҳақиқий айбдорни топишни талаб қилиб, туман ҳокимига ҳам, прокурорга ҳам, ИИБ бошлиғи ҳузурига қатнайвериб, уларнинг ҳоли жонига қуймади. Ана шундан кейин у, воқеадан икки ой ўтгач, ҳибсга олинди.

Мана шунақа гаплар. Хулоса шуки, Саттор Ҳотамов кўпчилик қишлоқдошларининг айтишича, томорқасига кўкнори экмаган ва бу «жиноий иш» уюштирилган. Милициянинг фикрига кўра эса, томорқада илгаридан гиёҳванд ўсимлик ўстирилган эмиш. Қай бирига ишонишни билмайсан киши... Ким ҳақ, ким ноҳақ? Бунга аниқлик киритувчилар топилса ажаб эмас...

Каримжон РИХСИЕВ,
«Адолат»нинг махсус мухбири.

Огоҳ бўлган — озор топмайди

Ота-онага тик қараган, киндик қони тўкилган она заминга тош отган фарзанднинг у дунё бу дунё боши ғам-андуҳдан чиқмайди. Ҳавоий ўй-ҳаваслар қаърига ғарқ қиладиган «ғиёҳ»лар кайфидан манқуртга айланиб бораётган ваҳший террорчилар, диний ақидапарастликнинг жирканч «либоси»га ўраниб олган диндурушу, ватанфурушлар ўзимиздан чиқиб қолганига афсус ва надоматлар қиламиз.

ЖАҲОЛАТ ТЎФОНИ

Буюк давлатни вужудга келаётганини кўра олмаётган қора кучлар борлигидан кўз юмиб бўлмайди. Пана-панада писиб ётиб фарзандларимизни ота-онага, қариндош-уруғларига, туғилиб ўсган юртига душман қилиб қўяётганлар барибир мақсадга эриша олмайди. Одамлар бошига ғам ташиш, азоб-уқубат солишдан роҳатланувчи ваҳшийларнинг гуноҳлари кечирилмайди. Уларнинг кўнгли каби юрган йўллари ҳам қора.

Прокуратура, ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимларининг саъй-ҳаракатлари билан қонун талаблари асосида «Ҳизбут-таҳрир», «Ваҳобий», «Акрамий» диний-экстремистик оқимларга мансуб фуқаролар аниқланиб, уларнинг аксарияти қилмишларига яраша жазоларга тортилди. Муқаддас ислом динини ниқоб қилиб олиб, ўзаро олдиндан жиноий тил бириктириб, жиноий уюшма ташкил этиб, ўз фаолиятларида Ўзбекистон Республикасининг амалдаги давлат тузумини Конституцияга хилоф тарзда ўзгартириш ва ҳокимиятни босиб олиш, халифалик шаклидаги Ислом Республикасини тузишга даъват қилганлар узоқ муддатларга озодликдан маҳрум этилдилар.

Ўзбекистоннинг гуллаб яшнашига ҳасад қилаётган, одамлар орасини бузиб, осойишталикка рахна солмоқчи бўлган кимсалардан бири Ориф Раҳимов. [illegible]

[illegible] йўли орқали исломий давлат тузишдир. Бу йўлда нифоқ келтириб чиқариш учун миллий, ирқий ва диний мансублигига қараб фуқароларнинг шаъни ва қадр қимматини камситиб, уларнинг хис туйғуларини ҳақоратлаш каби ҳаракатлар қилади. Халифалик тарихидан бехабар бўла туриб бугунги кунда уни амалда тиклаш умид боғлаётган қора кучлар ниятлари амалга ошмади. Улар қора курсига ўтирди.

Ҳали онги шаклланиб улгурмаган, тажрибасиз ёшларни йўлдан уриб, уларга «Ҳизбут-таҳрир» ғояларидан дарс берган. Тинч-тотув яшаётган оилалар бошига битмас-туганмас мусибат солишга сабабчи бўлган. Судда эса Ориф Раҳимов ўз қилмишларидан заррача ҳам афсусланмади. Тавба тазарру қилмади. Ўз хатоларини тушуниб етмади. «Ҳизбут-таҳрир» диний-экстремистик йўлидан қайтмаслигини айтди. [illegible]

[illegible] материалларни тарқатиш мақсадида сақлаш жиноятларини содир этади. У тажрибасиз ёшлардан «дорис»лар тайёрлаб дарс беради. Ўзи эса «мушриф»лик унвонини олади. Қилмиш-қидирмиш дейдилар. Г. Кучқорованинг ҳам уюга тегишли мол-мулки мусодара қилиниб, узоқ йилга озодликдан маҳрум этилди.

Аввалига «ҳизб»га аъзо бўлиб, ҳалқалар тузиб, кейинчалик «мушриф» унвонини олган Малик Аминовнинг пешонасига ҳам узоқ йил панжара ортида озодликдан маҳрум бўлишлик ёзилган экан. Экстремистик ғоялар домига ғарқ бўлганларнинг жазоси шу. Буни жаҳолат тўфони дейди. Бу тўфонда Ориф Раҳимов ва унга ўхшаганларнинг тақдирига умрбод исноди ёзилади.

Мустақиллик, тинч-осойишталик, ширин ҳаёт ва тўкин-сочинликни қадрига етайлик. [illegible]

Кейинги пайтларда бозорларда, жамоат кўп йиғиладиган жойларда ҳар хил экстремистик руҳдаги, жирканч ғоялар билан суғорилган варақалар тарқатиш ҳоллари содир бўлаётганлиги кишиларни ташвишлантирмоқда.

Шу йилнинг иккинчи февралида Қўқон шаҳар «Салом нонлари» бозорида «Ҳизбут-таҳрир» диний экстремистик ташкилотининг варақаларини тарқатаётган Абдулла Тўқай кўчаси 8-уйда яшовчи, нонвойчилик билан шуғулланувчи Ҳасан Мамажонов, Умар Ҳайём кўчаси 25-уйда яшовчи пойафзал фабрикаси ишчиси Мансур Ўлмасовлар қўлга олинди. Уларнинг ёнидан жами 58 дона варақалар далилий ашё сифатида олинди. Ҳар иккисининг устидан жиноят иши қўзғатилди.

Президентимиз Ислом Каримовнинг қуйидаги сўзларига қулоқ тутайлик: «Оқ-қорани, дўст душманни таний оладиган [illegible]

Облоқул СУЛТОНОВ,
Қўқон шаҳар прокурори, адлия кичик маслаҳатчиси.

Хотира

БУНИ УМР ДЕРЛАР...

Эл корига яраш бу шараф. Баний одам яралгандан буён шу мақсадга интилади. Худованди Карим берган истеъдод ёхуд тинимсиз меҳнат натижасида бунга эришганлар хийла. Улар тор маънодаги моддиятдан – яратувчанликни, ақлий етукликни, эл-юрт хизматини ва касбий садоқатни устун қўядилар. Шу боис халқ, миллат манфаати йўлида жонини ҳам аямасдан элнинг назарига тушадилар. Бундай инсонларнинг умри боқийдир.

Диёнатли олим, кечиримли ва мустаҳкам иродали инсон Ғайбуллоҳ ас-Салом ана шундай кишилардан эди. Унинг чуқур мушоҳадалилиги, тўғри сўзлиги, талабчан қатъиятлилиги, Ўзбекистонда таржима назарияси мактабини яратганлардан, биринчи Ўзбек қомусини барпо этишда жонбозлик қилган кишилардан бўлиб, кўплаб шогирдлар етиштирганлиги тўғрисида ёзишган. Лекин устознинг ҳар қандай тўсиқ ва ғовларни жим туриб, мардонавор енгиб ўтганини, ажабким, баъзан чидаб бўлмас хўрлик, алам-ситамлар оғушида ҳеч кимни айбламасдан, яна ижодни шашт билан давом эттириб яшаганини билган билади, билмаган билмайди. Маънавий умри жовидонини илмга, яхшиликка, мурувватга бағишлаган, ҳаромдан бутун вужуди билан ҳазар қиладиган покдил инсон хотираси ҳамиша абадийдир. Бежиз бўлмаса керак. Умрининг сўнгги палласида атоқли адабиётшунос аллома Натан Муродович Маллаев домла Саломовга ёзган хатини шундай якунлаган эди: «Ғайбуллажон, Сизни ҳамма яхшиликшунос олим, деб атайди. Ҳақиқатан шундай».

Устоз ҳаётини кузатганда кўзга ташланадики, ул кишининг сир-синоатларга тўлиқ тақдирида ҳар нарса икки марта содир бўлган. Умр бўйи қўша-қўша юз берган нохуш воқеаларни эсламайлик. Бир йилда икки марта туғилгани ғалат. Расмий ҳужжатга кўра, 1932 йил 11 декабрда таваллуд топган. Аслида ундай эмас. Раҳматлик онаси Мелиой Аҳмад читгар қизининг айтганига кўра, у қўй йилидан уч кун олиб қолган экан: янги йилга (Наврўзга) уч кун қолганида (18 мартда!) дунёга келган эди. Наврўзи олам арафасида. Ҳисоб-китоблар («арифметика») шундай. Балким олим учун бу унчалик «воқеа» эмасдир. Муҳими шундаки, унинг ўзи «икки марталик» туғилган кунининг бирортасини ҳам махсус нишонламасди. Байрам, ҳордиқ чиқазиш, дам олишни умуман тан олмасди. Умр бўйи шундай. Дам олиб ишларди. Ишлаб – дам оларди. Байрам, ҳою-ҳавас, таътил, ҳордиқни дангаса одамлар ўйлаб топган, дерди.

68 ёшга қадам қўйган Ғайбуллоҳ ас-Салом тинимсиз ўз устида ишлади. Илм-фанимиз, миллий маънавиятимизни бойитишда салмоқли ҳиссасини қўшди. У ёзган 300 га яқин илмий мақолалар, тақризлар, катта анжуманларда қилинган маърузалар, радио ва ойнаи жаҳонда чиқишлар, 30 дан зиёд китоблар ва дарсликлар бунинг далилидир. Илмий раҳбарлигида 50 киши фан номзоди ва фан доктори бўлди. 21 нафар тадқиқотчининг диссертация ҳимоясига расмий оппонентлик қилганди. Унинг таҳриридан чиққан ишларнинг ҳажми машинка босмасида 6 минг саҳифани ташкил этади. Айтишга осон!

Домла Истиқлол учун жонини жабборга бериб ишлади. Мустақиллик шарофати билан нашр этилган: «Армон», «Толибнома», «Жаҳонгашта «Бобурнома», куллиёт туркумидан «Эй умри азиз» (1-жилд), «Эзгуликка чоғлан одамзод», (2-жилд), «Ҳалоллик бозорда сотилмайди» китоблари ва турли мавзудаги бир неча ўнлаб публицистик мақолалари фикримизнинг исботидир. Умрининг сўнгги лаҳзаларигача Республика Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академияси, Тошкент Давлат Миллий университетида янги авлод вакилларини тарбиялашда қўшган ҳиссаси яна бир мисол.

Ғайбуллоҳ ас-Саломни метин иродали инсон деб айтсак арзирди. Зеро, ҳаётда билиб-билмай қилинган зарбаларга бардош бериш, ўзи қилаётган ишнинг ҳақлигини амалда исботлаш ва юзтубан кетмасдан қайта оёққа туриш ҳар кимга ҳам насиб қилавермайди. Фақат кучли эътиқодга, мустаҳкам билимга, инсоний садоқатга эга бўлган некбин одамгина барча қийинчиликларни енга олади.

Илмий кенгашларда юз фоиз овоз бериш йўли билан якун топган номзодлик ва докторлик ишларининг (1964, 1982 йиллар) қайта ҳимояси, Ўзбекистонда биринчи марта таржимашунослик мактабининг пайдо бўлишига кўрсатилган қаршиликлар, икки маротаба юрак хуружи, оғир автомобил ҳалокати каби ўта мудҳиш ҳодисалар устоз иродасини бука олмади.

Ўрта бўй, очиқ чеҳрали зукко бу олимнинг бошқалардан фарқи шунда эдики, у ўзининг бутун борлиғини илм-фанга, одамларга бағишлади. Ҳар қандай қийинчилик ва тушкун ҳолатларни мардонавор туриб, фитна, фисқу-фасодни рад-бадал қилгани ҳолда, ҳалол меҳнати билан енгиб ўтди. Ғайбуллоҳ ас-Салом ўзига ёмонлик соғинган айрим нобакор, фосиқ кишиларга ҳам собит туриб яхшилик билан жавоб берди. Фан оламида ҳам унда-бунда учраб турадиган баъзи ҳасадгўйларнинг бўҳтонларига қасд қилиб ўз илмий, оммабоп ва публицистик ишларини нашр эттирди. Энг муҳими, у ўзининг майдакашлик, ўртамиёналик, эрмак учун эмас, азамат, эътиборли ишларни бажариш учун яралганлигини англаганди. Ёзган ҳар бир ишини мантиқан асосли, илмий жамоатчилик ва оммани фикрлашга ундашига ишонч ҳосил қилганидан кейингина нашрга берарди. Аниқлик, қисқалик, ҳаётийлик, сўзга хасислик ва янгилик унинг ишларига хос хислат. Тарафкашликни жини сўймасди. Мудом қалам аҳлини ёқларди. Фикр-мулоҳазали, истеъдодли, оғир-вазмин кишиларни қадрларди. Бундай ёшларни ўз фарзандидай кўрарди. Улардан ўз вақти, ёрдами, маслаҳатини аямасди.

Ғайбуллоҳ ас-Саломнинг яна бир фазилати халқимизнинг ардоқли фарзандлари Шароф Рашидов, академиклар Иброҳим Мўминов, Воҳид Абдуллаев, Воҳид Зоҳидов, Иззат Султон, профессорлар Улуғ Турсунов, Ориф Икромов, Сулаймон Азимов, Олим Усмон, Нуриддин Шукуров, Леонид Ройзензон, Маҳмудали Юнусов, Худойберди Дониёров ҳамда Миртемир, Асқад Мухтор, Мирзакалон Исмоилий, Санжар Сиддиқ, Аҳмаджон Ёқубов, Саид Ризо Ализода, эшон Қутбиддин Муҳиддинов, Фузаил Махсум Исломов, Жуманиёз Шарипов, Жалолхон Азизхонов, Мадамин Иброҳимов каби устозларига, раҳматлик шогирди шоир Тилак Жўрага нисбатан катта ҳурмат ва эҳтироми ҳам таҳсинга лойиқ эди. Чунки олимнинг бутун умри давомида таниқли адабиётшунос, таржимашунос, ношир, публицист, файласуф-шоир, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, Бобур номидаги халқаро жамғарма мукофоти совриндори бўлиб етишишида бул инсонларнинг ҳам хизмати катта эканлигини ўзининг ҳар бир суҳбат, кўрсатув ва эшиттиришлардаги чиқишларида, чуқур ҳурмат билан эътироф этарди. Зеро, Муҳаммад Ризо Огаҳий ёзганидек:

Яхшига яхшилик қилсанг агар.
Ҳам айтадур, ҳам қайтадур.
Ёмонга яхшилик қилсанг агар,
На айтадур, на қайтадур.

Домла ҳалим инсон эди. Гоҳида унинг обрўсидан фойдаланиш учун, атайин берилган китоблар ёки илмий ишларга тақриз ёзаётганда, диссертация ҳимояларида оппонентлик қилганда ҳам домла инсоний одоб ва мутлақ илмий холислик билан ёндашарди. Ҳеч кимнинг дилини оғритмасди. Муътабар инсон Ғайбуллоҳ ас-Саломимиз битта эди.

Домла ўзлари учун ниҳоятда камёб бир суратдан тез-тез нусха кўчиртирардилар. Йўлакдан бора туриб, ўша расмнинг юзини авайлаб силаб қўярдилар. Бир куни суратгир қизиқиб қолди:

– Профессор, бу киши ким бўладилар Сизга? Нега бунчалик кўп нусха олдирасиз? Агар сир бўлмаса айтинг...

Оқсоқол унга ҳеч нарса демадилар. Бўғизларига суяк тиқилгандай бўлди. Суратгирга бир кургина маъюс қараб қўйдилар.

Ҳамма нарса гўё тушунарли эди. Суратгир шошиб қолди:

– Азизим, мени кечиринг. Одобсизлик қилдим. Эҳ, аттанг. Худо ҳайрингизни берсин. Узр, узр... Майли, айтгингиз келмаса айтманг...

Устоздан жуда кўп китоблари, илмий ишлари, шогирдлари, мухлислари ва ўқувчилари қолди. Унинг ҳомийлигидан фойдаланиб, меҳридан қониб келганлар, илмий сояи давлатида камол топган юзлаб, минглаб шогирдлари, қиблага юзланиб, қўл очиб дуо қилишлари жоизким, илоҳим, Устози калонни Оллоҳ раҳмат қилсин!

Эшмуҳаммад ҚОДИРОВ,
филология фанлари номзоди.

«Фарҳод деҳқон бозори»

Очиқ ҳиссадорлик жамияти акционерлари ДИҚҚАТИГА!

2000 йил 16 март куни соат 16.00 да Тошкент шаҳри, Акмал Икромов тумани, Фарҳод кўчаси «Фарҳод деҳқон бозори» ҳудудида жойлашган «Якка боғ» қаҳвахонасида «Фарҳод деҳқон бозори» очиқ акционерлик жамиятининг навбатдаги умумий ҳисобот мажлиси ўтказилади.

КУН ТАРТИБИ:

1. Акциядорлик жамиятининг 1999 йил молиявий-хўжалик фаолияти ҳисоботини муҳокама қилиш ва тасдиқлаш.
2. Жамиятнинг 1999 йилда бўлган молия ва хўжалик фаолияти юзасидан аудиторлик хулосаси ва тафтиш комиссиясининг ҳисоботини тасдиқлаш.
3. Жамиятга тегишли бошқа акциядорлик жамиятларининг акцияларини эркин савдода сотилишини тасдиқлаш.
4. Жамиятнинг 2000 йилга мўлжалланган даромадлар ва ҳаражатлар сметасини тасдиқлаш.
5. Жамиятнинг 1999 йил молиявий-хўжалик ҳисоботи бўйича даромадларни тақсимлаш ва дивидентлар миқдори ва уни бериш тартибини тасдиқлаш.

«ФАРҲОД ДЕҲҚОН БОЗОРИ» ОЧИҚ АКЦИОНЕРЛИК ЖАМИЯТИНИНГ 1999 ЙИЛГА БАЛАНСИ (МИНГ СЎМ)

АКТИВ	ПАССИВ
1. Бошланғич қиймати — 14304,6	1. Устав капитали — 7785,9
2. Эскириш — 1943,8	2. Резерв капитали — 3967,1
3. Қолдиқ қиймат — 12360,8	3. Тақсимланмаган фойда — 5538,8
4. Капит қўйилмалар — 90,3	4. Мол етказиб берувчилар — 982,3
5. Ишлаб чиқариш захиралари — 502,4	5. Бюджет бўйича қарзлар — 10169,1
6. Пул маблағлари — 1052,7	6. Меҳнатга ҳақ тулаш бўйича қарзлар — 722,3
7. Олиб бориладиган товар — 9670,4	7. Ижтимоий суғурта ва таъминотдаги қарзлар — 394,0
8. Дебиторы — 5095,0	8. Бюджетдан ташқари туловлар бўйича қарзлар — 285,8
9. Уюшма корхоналари билан ҳисоблашишлар — 3117,8	9. Бошқа кредиторлар — 4492,6
10. Таъсисчилар билан ҳисоблашишлар — 100,0	
11. Бошқа дебиторлар — 2348,5	
Жами: 34337,9	Жами: 34337,9

Акционерларни рўйхатга олиш 16 март куни соат 15.00 дан бошланади.

Акционерларни рўйхатга олиш манзилгоҳи: «Фарҳод деҳқон бозори» ҳудудида жойлашган «Якка боғ» қаҳвахонаси.

Мажлисга тайёрланган ҳужжатлар билан ҳиссадорлик жамияти бошқаруви идорасида 2000 йил 13 мартдан бошлаб танишиш мумкин.

ОХЖ «ФАРҲОД ДЕҲҚОН БОЗОРИ» КУЗАТУВ КЕНГАШИ.

Соғлом авлод йилида жажжи кичкинтойлардан тортиб, ўғил-қизларнинг дардига малҳам бўлаётган, уларнинг саломатлигини астойдил муҳофаза қилаётган 2-Тошкент Давлат тиббиёт институти биринчи ва иккинчи шифохонаси шифокорларининг беминнат хизматидан эл-юрт беҳад мамнун бўлмоқда.

Суратда: Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, «Соғлом авлод» ордени нишондори, профессор Манноп Мирзамуҳамедов чақалоқларни даволаш бўлими мудири Нодира Ғуломова ва бир гуруҳ тажрибали тиббиёт ходимлари билан биргаликда бемор чақалоқнинг ташхисини рентген натижалари орқали белгилашмоқда.

Ҳусанбой АВВАЛОВ олган сурат.

Юз дуодан бир дуо...

Сизга яхшилик қилган одамга айтадирган дуо:

Ман суниаъ илайҳи маъруфун фа қола лифоилиҳи: жазакаллоҳ хайрон фақод аблаға фис-санай.

МАЗМУНИ: Кимгаки яхшилик қилинса, у киши яхшилик қилган кишига: **«Жазакаллоху хойран»**, яъни: **«Сизни Аллоҳ Таоло яхшилик бирла мукофотласин»**, – деса ҳақиқатан тўғри қилган бўлади.

ПАЙҒАМБАРИМИЗ ҲАДИСЛАРИДАН...

Эй инсон фарзанди! Ҳузурингда ўзингга кифоя қилгудек нарса бўлатуриб, туғёнга (ҳаддан ошишга) олиб борадиган нарсани сўрайсан. Эй инсон фарзанди! На озга қаноат қиласан ва на кўпга тўясан. Эй инсон фарзанди! Тани жонинг соғ ҳолда тонг оттираётган бўлсанг, тинч, хотиржам ва бир кунга етарли емишинг бўлгандан кейин қолган дунёга парво қилма» (II-ҳадис).

«ЧОР-СУ БУЮМ БОЗОРИ»

Очиқ акциядорлик жамиятининг 1999 йил якуни бўйича акциядорларининг умумий йиғилиши 10 март куни соат 18-да ўтказилади.

КУН ТАРТИБИ:

1. Акциядорлик жамиятининг 1999 йил молиявий-хўжалик фаолияти ҳисоботини муҳокама қилиш ва тасдиқлаш.
2. Жамиятнинг 1999 йилда бўлган молия ва хўжалик фаолияти юзасидан аудиторлик хулосаси ва тафтиш комиссиясининг ҳисоботини тасдиқлаш. Жамият аудиторини тасдиқлаш.
3. Жамиятнинг 2000 йилга мўлжалланган даромадлар ва харажатлар сметасини тасдиқлаш.
4. Жамиятнинг 1999 йил молиявий-хўжалик ҳисоботи бўйича даромадларни тақсимлаш ва дивидентлар миқдори ва уни бериш тартибини тасдиқлаш.
5. Жамиятнинг кузатув кенгаши таркибига ўзгартириш киритиш ва сайлаш.
6. Жамият ҳудудида қурилиши битказилган маиший хизмат кўрсатиш ва савдо корхоналарини жамият тасарруфига киритиш ва улардан ер ижара ҳаққини ундириш миқдорини аниқлаш ва тасдиқлаш.

«ЧОР-СУ БУЮМ БОЗОРИ»

ОАЖ Кузатув Кенгаши маълум қилади: оддий эгаси ёзилмаган акциялар оддий эгаси ёзилган акцияларга алмаштирилиши муносабати билан эгаси ёзилмаган акцияларнинг эгалари ўз акцияларини қайтариб беришлари керак.

Эгаси ёзилмаган акцияларнинг эгалари даъво муддати ичида эгаси ёзилган акцияларга алмаштириб олишлари мумкин.

МАНЗИЛ: Тошкент шаҳри, Шайҳонтоҳур тумани, Зарқайнар кўчаси, 1-а уй «Гулбозор» маҳалла қўмитаси мажлислар биносида.

«Чор-Су буюм бозори» О.А.Ж маъмурияти.

«Адолат»га жавоб берадилар

«ИЖРОНИ КИМ ТАЪМИНЛАЙДИ?»

(«Адолат» газетаси, 1999 йил 10 декабрь, № 40)

Юқоридаги сарлавҳа остида эълон қилинган мақолада айтилишича, 1998 йил 3 декабрда Улуғбек Хуррамов ўзининг «Тико» машинасида Китоб – Шаҳрисабз йўналиши бўйича кетаётиб, йўл ҳаракати қоидасини бузган ва Рустам Исломовнинг шундай русумли машинасига жиддий зарар етказган. Ушбу ишни кўрган Шаҳрисабз шаҳар суди моддий зарарни Рустам Исломовга ундириш ҳақида қарор чиқарган. Лекин орадан деярли бир йил ой ўтса ҳам қарор ижроси тўла таъминланмади. Суд ижрочилари эса бу масалага панжа орасидан қараб келишмоқда.

Яқинда мақола юзасидан Ўзбекистон Республикаси Прокуратураси, Қашқадарё вилоят адлия бошқармасидан жавоб келди. Иккала жавоб ҳам бир хил мазмунда бўлгани учун ҳам уларнинг биттасини эълон қилишни лозим топдик.

«Адолат» рўзномасининг 1999 йил 12 декабрдаги сонида чоп этилган «Ижрони ким таъминлайди?» номли мақола юзасидан текшириш ўтказилди.

Аниқланишича, фуқаро У. Хуррамов 1998 йил 3 декабрь куни спиртли ичимлик истеъмол қилиб, «Тико» русумли автомашинасини бошқариб келаётган вақтида «Китоб – Шаҳрисабз» йўналиши бўйлаб ҳаракатланиб келаётган Ислом Рустамовнинг автомашинасига урилиши натижасида унинг автомашинасига 220.000 сўмлик зарар етказилганлиги учун МЖТКнинг 131-моддаси 1-қисми ва 134-моддаси билан маъмурий жавобгарликка тортилган.

Шаҳрисабз шаҳар судининг 1999 йил 26 январь кунидаги қарори билан У. Хуррамовга 6600 сўм жарима жазоси белгиланган, келтирилган 220.000 сўм моддий зарарни И. Рустамовга ундириш кўрсатилган.

Текширишда 1999 йил март, август ойларида суд қарорини ижроси бўйича 90.000 сўм, зарарнинг қолган қисми 18 декабрь куни тўлиқ ундирилганлиги аниқланди.

Шаҳрисабз шаҳар суди ижрочилари Х. Соатов, И. Турсуновлар суд қарорини ўз вақтида бажармаганликлари ва ўз вазифаларини бажаришда масъулиятсизликка йўл қўйганликлари учун 1999 йил 22 декабрь куни Қашқадарё вилоят адлия бошқармаси ҳайъат йиғилишда муҳокама қилиниб, интизомий жазога тортилганлар.

Э. ЖЎРАЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Прокуратураси судларда жиноий ишлар кўрилишида прокурор ваколатини таъминлаш бошқармаси бош-лиғи вазифасини бажарувчи, 3-даражали давлат адлия маслаҳатчиси.

«ЭКОСАН» ТАЛАБАЛАР ҲУЗУРИДА

«Экосан» халқаро жамғармаси ва Тошкент автомобиль йўллари институти ўртасида тузилган ҳамкорлик тўғрисидаги шартномада атроф-муҳит муҳофазаси соҳасида қўшма тадқиқотлар ўтказиш ва табиатдан оқилона фойдаланиш ва соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш кўзда тутилади.

Жамғармадан «Туркистон-пресс» мухбирига маълум қилишларича, мазкур шартнома экология масалаларига, шунингдек, турли хайрия тадбирларига бағишланган халқаро, республика ва олий ўқув юртлараро анжуман, семинарлар ўтказишни кўзда тутади. Шартномани имзолаш пайтида сўзга чиққанлар соғлиқни сақлаш ва атроф-муҳит муҳофазаси муаммоларининг долзарблигини таъкидлаб, автомобиллар чиқарадиган зарарли газларга қарши курашиш зарурати туғилганлигига эътиборни қаратишди.

Учрашувда автомобиль йўллари институтининг уч нафар истеъдодли талабасига «Экосан» жамғармаси стипендияси белгиланди. Грипнинг олдини олиш учун олий ўқув даргоҳига «Дибазол» дориси бепул тарқатилди.

БИР ЛАТИФА АЙТАЙМИ...

Судья жиноятчига деди:

— Сиз умрингизда бирон марта кишиларга яхшилик ҳам қилганмисиз?

— Ў-ў, бўлмасам-чи! Мен туфайли ўн изқувар доимий иш билан таъминланишди.

***

Рэкетчилар чет эллик бизнесменни ушлашди ва ундан миллион долларни қаерга яширганини айтишни талаб қила бошлашди. Лекин чет эллик Африканинг фақат суахили тилида гапирарди, холос. Шунинг учун сўрашда таржимон ёрдамида фойдаланишди.

— Пуллар қаерда? — сўрашди бандитлар.

— Айтмайман! — деди африкалик.

— Айтмайман! — таржима қилди тилмоч.

— Айтмасанг — ўлдирамиз! — дўқ қилишди рекетчилар.

Тилмоч ўгирди.

— Нима бўлса-бўлар, — деди бизнесмен, — ҳаёт керак. Долларлар Ярославль вокзалининг сақлаш камерасида, хоначанинг рақами қирқ, коди 3972.

— Ўлдираверинглар, ярамас бандитлар! — таржима қилди тилмоч.

***

Ёшгина аёл оёғи ва қўли боғланган ҳолда травматолог врачнинг ҳузурига кирди.

— Сизга нима бўлди? — сўради врач.

— Мен электр пол артгични ушлагандим, у эса қўлимга ток билан урди.

— Оёғингиз-чи?

— Мен ҳам уни тепдим.

***

Кайфи тароқ бир одам кўчадан ўтиб келаётган бир қиздан сўраяпти:

— Ойимқиз, айтинг-чи, бошимда нечта ғурра бор?

— Учта, — деб жавоб беради қиз хавотирланиб.

— Сизга ташаккурлар, — дейди маст тили қалтираб. — Демак, уйимгача яна бешта симёғоч бор экан.

***

Бир одам ошнасига дебди:

— Қизиқ! Нима учун ажралаётганда сабабини сўрашади-ю, никоҳ пайтида сўрашмайди?

***

Машҳур профессорнинг ёрдамчиси ундан сўрапти.

— Устоз, ҳар гал сиз бемордан кун бўйи еган овқатини синчиклаб сўраб оласиз. Наҳотки, беморнинг касалини аниқлаш учун буни билишнинг аҳамияти бўлса?

— Йўқ, азизим. Буни билиш ундан қанча ҳақ олишни аниқлаш учун зарур.

***

Сув остида ишлаётган ғаввосга палубадан қўнғироқ қилишди:

— Сув остида қолавер, кемамиз чўкяпти...

***

Эр уйқусираб «Моника» деди.

Эрталаб хотини Мониканинг кимлигини сўради.

— Ҳа, уми, кучукча. Андерсеннинг идорасидаги чиройли кучукча.

Кечқурун уйга келгач, эр сўради:

— Хўш, қандай янгиликлар бор?

— Деярли йўқ. Фақат Андерсеннинг кучукчаси сенга бир неча марта қўнғироқ қилди.

***

Тулки жуда маккор ҳайвонда, — деди эр овдан қайтгач.

— Бирор нарса бўлдими? — сўради хотин.

— Ҳа, бугун тулкини отдим. Яқинроқ бориб қарасам ўрнида ит ётибди.

***

Тадбиркор мижоз ресторан гардеробига пальтосини қўяркан, уйининг енига шундай хат ёзиб қолдирди. «Бу пальто юқумли касали бор одамга тегишли».

У икки соат ўтгач гардеробга кирди. Пальтосининг ўрнида шундай ёзув турганди: «Мен пальтони дезинфекцияга олиб кетдим».

ЯРМИ ҲАЗИЛ, ЯРМИ...

- **Аёлларнинг ҳамма нарсаси қалбдан иборат, хатто боши ҳам.**
- Эркакларнинг улар ҳақида нима деб ўйлашлари, аёлларни эса улар ҳақида нима деб гапиришлари қизиқтиради.
- **Сергапликда аёллардан ўтадиган эркаклар бор, лекин нигоҳ гўзаллигида аёллардан ўтадиган эркак йўқ.**
- Эркаклар аёллар ҳақида истаган гапларини айтади, аёллар эса эркакларни истаган йўлларига солади.
- **Аёлдан қачон туғилгансиз, деб сўрагандан кўра чолдан қачон ўласиз деб сўраган қулайроқ.**
- Муҳим бир қадам қўйишда эркак «Нима десам экан?» деб, аёл эса «Нима кийсам экан?» деб ўйлайди.
- **Аёл қанча ёшдагидек кўринса шунча ёшда эмас, балки неча ёшдаман деса ўша ёшда бўлади.**
- Аёл рашк қилган эрни кечиради, рашк қилмайдиган эрни кечирмайди.

ҲАР ҚАЛАЙ ҚАРҒА-ДА...

Интермедия

(Шивир-шивир. Заҳилжон ва Ғизғизон уйни хилват қилиб бир мактаб директори устидан иғво хат уюштиришаяпти)

Ғизғизон – (Ёза туриб.) Ажойиб хат бўлди-да...

Заҳил – Хўш... Охирги жумлани қайтариб ўқинг-чи?

Ғизғизон – Бинобарин, Азиз Азизович, мактаб директорлигига мутлақо нолойиқ одам.

Заҳил – Одамни ўчиринг, шахс денг, шахс!

Ғизғизон – (ўзгартириб.) Нолойиқ шахс.

Заҳил – Ҳа, бу яхши. Ёзинг! Илова: хатда келтирилган фактларни текширишда, мактаб коллективидан сўрашлик мақсадга мувофиқ эмас. Чунки ўқитувчиларнинг кўпчилиги директорнинг ҳамтовоқлари.

Имзо:

Бир гуруҳ холислар.

Ғизғизон – Бопланди...

Заҳил – Ана энди кўрасиз, текшир-текширни.

Ғизғизон – Қани энди шу гапларимиз рост бўлса-ю, исботланса.

Заҳил – Ёлғонни ростга ўтказиш қийин, аммо биздан нима кетди, дўстим, ханнада-ханна. Хатимиз бориб етгандан кейин, текширгани комиссия келадими, келади. Азизов ўзини оқлаб олгунча ич-этини еб, беш-тўрт кун бўлса ҳам одамларнинг бетига қаролмайди. Бу ёқдан миш-мишни тарқатамиз: «Азизов ундоқ қилган эмиш, Азизов мундоқ қилган эмиш, ишдан олинар эмиш», миш-миш ҳам яхши нарса.

Ғизғизон – Миш-миш яхши, миш-мишни дўндирамиз.

Заҳил – (Ўзини елпиб.) Руҳим анча енгил тортди.

Ғизғизон – Менинг ҳам... Ўзаро гап-ку, кўролмаслик ёмон касал экан-а, дўстим. Ўзим-ку, бировга яхшилик қилган эмасман ва қилмайман ҳам. Аммо биров бировга яхшилик қилаётганини кўрсам, башарам кўкариб қалтираб, ғалати бир холда қоламан.

Заҳил – Кўролмаслик қурсин, дўстим. Ўлмаган менинг жоним, сиз-ку биров-бировга яхшилик қилса, кўролмас экансиз. Менинг касалим шундайки, ўзимга биров яхшилик қилса ҳам кўролмайман. Ўша он нафасим тиқилиб, кўнглим бир хил бўлиб кетади.

Ғизғизон – Ў... Сизнинг касалингиз ўтинқираган экан...

Заҳил – Ҳа, баъзан қаттиқ ўйлаб хавфсираб, хавотирланаман.

Ғизғизон – Кимдан?

Заҳил – Сиздан!..

Ғизғизон – Мендан?!

Заҳил – Ҳа, сиздан!.. Вақти келиб иккаламиз бир-биримизнинг устимиздан ёзиб, тўқнашиб қоламизми, дейман-да!

Ғизғизон – Нафас деганни иссиқроқ қилсангизчи, Қарға қарғани кўзини чўқимайди.

Заҳил – Чўқимайди-ю... Ҳарқалай қарға-қарға-да...

Алп ЖАМОЛ.

—Мен баҳорни жуда-жуда соғиндим.
Т. МАҲКАМОВ олган сурат-лавҳа.

ҚИЗИҚЧИ БЎЛАДИГАН БОЛАМ...

(Ҳажвий ҳикоя)

Ўғлим Жаҳонгир бешинчи синфга ўтди-ю, Мирзабекнинг аскияларини ўхшатиб айта бошлади. Қочирмалари ҳам бинойидек. Хурсанд бўлдим: ҳозирда қизиқчилик ҳам яхши касб, ўзбекнинг нимаси кўп — тўю тамошаси.

Талант ҳам папалаб турилса, эни-ю бўйига ўсаверар-кан. Аскияларга ҳангомалар, афанди-ю лофлар қўшилди. Баъзида ёлғонлаб кимнидир «чув» тушириб, ҳаммани кулдиради. Қўшилиб куламан. Бунисиям талантнинг бир қирраси-да! «Ҳали Мирзабекдан-да ўтасан ўғлим, Ғафур Ғуломнинг шум боласи-ю, алдар кўса ҳам сенга «чикора» бўлиб қолади... Мақтовдан қувонган Жаҳонгир секин жилмайганча мушук боласидек пинжимга суқилиб, уялганча футбол тўпига пул сўрайди. Ишхонадан уч ойдан буён ойлик насия. Чўнтак «касал». Лекин талант ўксиса ёмон, бошимиздан ўтган. Тиш кавагида асраб юрган икки минг сўмни чиқариб унга узатдим.

— Ма, ўғлим, тузукроғидан ол! Унча-мунча коптоқ бу дўм тўйхонасининг темир устунлари-ю арматура панжараларига ҳадеб «шўр пешонаси»ни уришга чидайвермайди.

Хуллас, ўрганиб қолдим — оқшомлари Жаҳон қизиқдан бир нарса эшитмасам, уйқу келмайди. Аммо у ҳам иримчигина чиқиб қолди — айтганига «чўтал» сўрайди. Келажагини ўйлаб индамайман. Гоҳида қарз бўлиб қоламан. Дафтар тутган — ёзиб қўяди. Пишиқ. Майли-да, ҳозирги замонда қайси талант бекорга жағ оғритади.

Иттифоқо, яқинда — ёз бошида елвизакда ўтириб қаттиқ шамоллаб қолдим. Ёздагиси ёмон бўларкан. Кун бўйи кайфият йўқ, уйда дори ичиб хотиннинг бемеҳрларча «ёзда ҳам шамоллайдими эркак киши» деган пичингини гоҳ-гоҳ эслаб, эзилиб ётибман. кечқурун шу тошмеҳр хотиннинг рўпарасида телевизор кўриш ҳам юракка сиғмайди. Мактаби тугаган Жаҳонгир ҳам уйда,. Бироқ унинг талантини ҳам кўнгил хушламайди. Шу куйи ҳафта ўтяпти. Ишга бормасанг, кунларни ҳам унутиб қўяркансан. Нонуштадан сўнг қўшалоқ таблеткани оғизга солиб ортидан чойни симирарканман, ўғлимдан сўрадим.

— Жаҳон бугун қанақа кун? Пайшанбами?

— Ҳа, кеча чоршанба эди.

— Унда, оқшом телевизорда «Спортлото» ўйинини кўрдингми?

— Йўқ.

— Ия, сени қара-ю. Ўнта чиптани чизиб келганман-а. Дўмимизда кимдир ўйнаб туради дегандинг.

— Элёр акамлар. Лекин эртага жума — «Мулкдор»да чиқади-ку!

— Ия, қанақа одамсан! Эртагамиш... Ютиб, миллионер бўлган бўлсак-да, эски бўйрадек уйда чанг босиб ётавермайлик. Бор, қўнғироқ қил!

Ўғлим ошхонадан эринибгина чиқиб кетди. Ёстиққа ёнбошлаганча уни кута бошладим. Хиёл ўтмай у қайтди, қўлидаги бир парча қоғозда янги тиражнинг 6 та ютуқли рақамлари ёзилган. эди.

Чипталарни текшира бошладим. Сира яқинига йўламайди. Тўққизтасидан хафсалам пир бўлди-қуйди. Диққатим ошди: қачон бизга ой кулиб боққанди, энди кулиб боқса! истамайгина охиргисига кўз югуртирдим. Кўзларимга ишонмайман — қаторасига мен чизган учта рақам тўғри келяпти. Юрагим ҳаприқиб, чиптани тўнтариб қўйдим. Худо, қани энди битта тўғри келса, ютуқли бўларди. Охиста чиптани қўлга олдим. Мўъжиза! Қолган учтаси ҳам тўғри келса-я! Бунақа омад, бахт эртаклардагина юз беради. Менда эса... Шартта ўрнимдан туриб уйни гир айланганча нималар деб бақирганимни ҳануз билмайман. Айтишларича, овозимдан чўчиб дўмимиз олдидаги дарахтлардан қушлар бирваракайига «гув» этиб учиб кетганмиш. Кейин эса Жаҳонгирни даст қучиб кўтарганча «Отанг анойи эмас ўғлим. Топдим!!! Билардим, бир кун омадим келишини. Ахир ойнинг ҳам ўн беши қоронғу ўн беши ёруғ! — дея мақтаниб кетибман. — Ахир шаҳарга ёзувчи бўламан деб келиб қанча қийналдим-а. Ҳақиқат бор экан! Буни қара-я, нақд олтитаси-я. «Жэк-пот» қанча эди? 25 миллион! Оҳ-ҳа-ҳа! Миллионернинг ўғлисан энди, болам! Бу ёғига мактабни ўйламай «Жаҳон қизиқ» гуруҳини ташкил қилавер» Ҳомий тайёр!»

Жаҳонгир гапларимдан сакраб-сакраб қувонди, мени қайта-қайта қучиб, касал бўлсам-да, юз-кўзларимдан жирканмай ўпди.

— Эшикни қулфла, — дедим ўғлимга қараб жиддий тортиб.

— Қулф-ку! — деди у ҳайрон бўлиб.

— Ҳар эҳтимолга қарши-да. Дўст бор-душман бор.

Лўлаболишга ёнбошлаганча хаёлга чўмаман. 25 миллион... орзуларга поёндоз... Хотиннинг оғзидан чиққанини олиб бераман, эрининг кимлигини, ёзувчилар қўлига пул тушганда саҳий бўлишини билиб қўйсин. Яқинда тугаётган романимга ҳомий қидириб ўтирмасдан шартта ўз пулимга чиқара қоламан. Бировларга ялиниб аҳмоқ бўп юраманми? Дўстлар суюниб, душманлар куйиниб қолсин... Лекин ютуқли чипталарни мўмай пулга сотишади дейишарди. Оладиган бойваччалар икки ҳисса кўп беришаркан. Нақд 50 миллион-а! Ростданам сотсаммикан... Яқинда таътил. Бу йилгиси зўр ўтади энди. Балки неча йиллик ният — чет эл сафарига борарман... Машина... ўзимизнинг «Нексия» ҳам чакки эмас, бензинни тежайди, кўриниши чиройли... Эҳ-ҳе... ғирт эртаклардаги шаҳзоданинг ўзиман-а, нимани истасам амалга ошади. Омад деганлари шу экан, дунё ўз-ўзидан оёғинг остига юмалаб келаркан...

Шаҳдам туриб бориб телефон гўшагини кўтардим. Ёру дўстлардан суюнчи олиш керак. Эндигина учта рақамни тергандим, кўйлагимдан кимдир тортяпти. Қарасам, Жаҳон қизиқ. Ҳатто уни уйдалигини ҳам унутибман.

— Ҳа, нима дейсан? — дедим унга қараб миллионерларга хос виқор билан. — пича халақит бермай турсанг, ўласанми?

— Боя...

— Нима боя... Гапир!

— Ҳазиллашгандим.

Телефон дастагини қандай қилиб қўлимдан полга тушиб чил-чил бўлганини билмай қолдим. Юрагим санчиб, бошим гир айланиб, кўз олдим қоронғулашиб, тилим калимага келмай деворга суянганимча полга «шилқ» этиб ўтириб қолдим. Аҳволимни кўриб Жаҳонгир қўрқиб кетди. Югуриб бориб сув келтириб юзларимга сепди, бир қултим ичирди ҳам.

— Нега алдадинг, аблаҳ? — дедим сал ўзимга келгач.

— Сизни бир хурсанд қилай девдим-да. Неча кундан буён касалсиз...

— Эй, хурсанд қилмай ўл! Бирданига 25 миллиондан айрилган одам жинни бўп қолиши ёки юраги ёрилиб ўлиши мумкин-ку!

— Кечиринг!

— Йўқол кўзимдан. Мирзонинг кассеталарини ҳам бошқа кўрмай. Ҳе, ўргилдим сендақа хонаки масхарабоздан!

Жаҳон қовоқ уйиб чиқиб кетди. Секин лўлаболишга ҳолсизгина ёнбошлайман. Пешонамни ушласам — ёнади, иситмам баланд... Туриб-туриб аламим ошади. Мана, болани эркалатишнинг оқибати. Топган қилиғини қаранглар-а. У телефонда ҳеч ким билан гаплашмай, мен ўйнаган чипталардан биридаги чизилган рақамларни кўчириб чиққан экан. Ўргилдим-ей, сендақа ўғилдан. Қандай тез бой бўлган бўлсам, шундай тез гадо бўлдим-а. Эҳ-ҳе, бу туш бўлса ҳам майли эди...

Бу гаплар-ку ўтди-кетди-я. Аччиғимдан ўша куни мен ўзимга ўзим бошқа «Спортлото» ўйнамайман деб ваъда бердим. Лекин ўша куни Жаҳон қизиқ кўчага чиққач, футболчи ўртоқлари «уйларингда нима тўполон бўлди, ким бақирди» деб сўрашса, «қизиғи қистаб» бор гапни оқизмай-томизмай айтиб берибди. Энди болалар мени кўришса, йўлакчада ўйнаб турган футболни тўхтатиб, ўтиб кетгунимча бир-бирларига маъноли қараб йўл бўшатадиган бўлиб қолишди. Бир-иккитасининг «Миллионер келяпти» деганларини аниқ эшитдим. Бунисига чидолмаяпман. Қасдма-қасд «Спортлото»га яна ружу қўйдим. Гоҳ оч қолсамда, тушлик пулига ҳам ўйнайвераман. Ютмаган ҳам номард, миллионер бўлмаган ҳам. Ҳали мени калака қилишларини бу шумтакаларга кўрсатиб қўяман!

Адҳам ДАМИНОВ.

ХАНДАЛАР

– Ҳолпош хола, неварангиз институтга кирдими?

– Йўқ, амалга ҳам, пулга ҳам қарамайдиган Тесми, месми деган домла йиқитибди, яшшамагур!

* * *

– Амаки, менга тикилиб қолдингиз, бировга ўхшатяпсизми?

– Ўғлимга қиз қидиряпмаан.

– Ўзи қидирса бўлмайдими?

– Ўзи Антарктидага саримсоқ олиб кетган.

* * *

Шифохонага ётаётган беморга ҳамшира тайинлади.

– Уйдагиларга айтинг, пахта, бинт, йод, одноразовий шприц, капельница, порошок, резинка қўлқоп олиб келсин.

– Кир ювадиган мошин ҳам опкелишсинми?

– Қайтариб олиб кетишмаса, майли...

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2000 йил 8 февралдан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун 1 АҚШ долларининг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:

1 АҚШ доллари — 142 сўм 80 тийин.

ИТ

(16 қаватли «дўм»нинг 16-қаватида яшовчи бир итбоқарнинг деганлари)

Соф ҳавою тоза сувдек мен учун даркор ит,
Ухласам хонамни пойлар, тунлари бедор ит.
Иккимиз бир ваннада чум-чум қилармиз яйрашиб,
Юрса озода ҳамиша, бўлмагай бемор ит.
Бўлса ҳожатга зарурат, «Дўм» тагида дарахт кўп,
Булғамас ёстиқ, гиламлар, устини зинҳор ит.
Битта коса ҳам қошиқ бўлса етодир, мен билан
Ширгуручни тенг ейишга доимо тайёр ит.
Ит-вафо, хотин-жафо деб беҳуда айтмайдилар,
Маст ётиб қолсам ялайдир юзларим дилдор ит.
Кўчага сайр этгали чиқсам, мабодо тунлари
Яхши ҳамроҳдир, зерикмам, ёнгинамда бор ит.
Ҳажрига тоқат қилолмайман, Худойим асрасин,
Мен унга даркор эрурман, менга ҳам даркор ит.
Берса озор ёт кишига неча пуллик бор ишим,
Хожасига етказодир фойда «беозор» ит.
Ўзгаларга ёқмаса гар, манглайига шу ёзиқ,
Мен Калонийга ёқар, содиқ вафодор ит.

КАЛОНИЙ.

Тўй болалар...

ҲИКМАТЛАР

- **Худбин одам фақат ўзини ва ўз фойдасини кўзлайди.**
- Эзгу ният – гул, ёмон ният – қора кул.
- **Яхшилик уруғга ўхшайди, ўсиб-униб неъмат беради.**
- Саҳар туриб саъй-ҳаракат қилган одам меҳнатидан баракот топади.

МУНАЖЖИМЛАР БАШОРАТИ

(14—20 февралгача)

ҚЎЙ (21.03—21.04) Кейинги кунларда яхши ният қилиб юрганларнинг муроди ҳосил бўлиши эҳтимоли кучли. Айниқса хизмат юзасидан бир поғона кўтарилишни ният қилиб юрганларнинг бу ҳафта омади чопиши керак. Аммо ғанимларингиз ҳам ғафлатда қолмайди ва сизнинг шодлигингизга раҳна солишга уриниб кўрадилар.

БУЗОҚ (22.04—20.05) Дунё икир-чикирларидан бу ҳафта ўзингизни четроққа олганингиз маъқул. Оломон тўпланган жойга яқинлашмаганингиз маъқул. Умуман, ишларингизнинг мароми ўзгармайди.

ЭГИЗАКЛАР (21.05—21.06) Молиявий ҳисоб-китоблар, олди-берди масаласида ҳафта бирмунча мураккаб келиши кутилмоқда. Шу боис бу кунларда олган қарзингизни қайтариш, берган қарзингизни қайтариб олиш ҳақида ўйлаб ўтиришингизнинг ҳам ҳожати йўқ. Айтганимни қиламан, десангиз, ютқазасиз.

ҚИСҚИЧБАҚА (22.06—22.07). Сешанба куни бир бор янги ишга қўл урсангиз, охири хайрли бўлиши мумкин. Оиласида муносабати бузилганлар шу ҳафта аҳволини ўнглаб олиш хусусида ўйлаб кўрсалар, айни фурсати. Бироқ айрим дўстларингиз билан орани очиқ қилишга тўғри келиши ва шу аснода муносабатларингиз бир оз совуши эҳтимоли йўқ эмас.

АРСЛОН (23.07—23.08) Кўпдан буён ечимини тополмай келаётган муаммоларингиз бўлса, уларни бир ёқли қилишга ҳафтанинг бошидаёқ киришишингиз лозимлигини маслаҳат берамиз. Акс ҳолда улар бутунлай чигаллашиб кетиши ва бу келажакда бошингизга катта ғалва келтириши эҳтимоли бор.

ПАРИЗОД (24.08—22.09) Катта «юк» елкангиздан ағдарилиши керак. Аммо бу катта алғов-далғовлар оғушида амалга ошиши кутилмоқда. Бундай серғалва кунлар, одатда, саломатлиги заиф кишилар бошига қўшимча ташвиш келтиради. Шуни унутмаган ҳолда, ҳар қандай шароитда ҳам соғлиғингиз ҳақида ўйлашни унутманг.

ТАРОЗИ (23.09—22.10) Ҳафта бошидан толиқдим, дея хотиржам бўлсангиз, катта имкониятни қўлдан бой беришингиз мумкин. Ҳаракат қилганлар узоқ муддат мутасил даромад келтириши мумкин бўлган жиддий ишни бошлаб юборишлари ва унинг уддасидан чиқишлари мумкин.

ЧАЁН (23.10—22.11) Маъмурий идоралар билан муносабатингиз бузилиши кутилмоқда. Айниқса, даромад қилишнинг ноқонуний йўлларидан фойдаланишда эҳтиёт бўлишингиз лозим. Акс ҳолда, йил давомида йиққанингизни бир кунда совуришингиз ва шу билан ҳам ташвишдан қутулмаслигингиз эҳтимоли кучли.

ЎҚОТАР (23.11—21.12) Пароқандалик, хаёлпаришонлик ва ҳадикка ўхшаш кайфият ҳафтанинг биринчи ярмида сизни тарк этмаслиги эҳтимоли бор. Бунинг бирдан-бир давоси кўпчилик орасида бўлиш, ноxуш фикрларни хаёлдан қувиш ва фақат кўнгилхушлик ҳақида ўйлашдир.

ТОҒ ЭЧКИСИ (22.12—19.01) Сизда қасди борлар бу ҳафта уч олиш пайида бўлишлари, сиз ҳақингизда турли миш-мишлар тарқатишлари, қўлларидан ҳеч иш келмаса, хатто тухматга ўтишлари эҳтимоли йўқ эмас. Бунга фақат ҳар бир қадимингизни билиб босиш, иродани мустаҳкамлаш билан жавоб қайтаришингиз мумкин.

ҚОВҒА (20.01—19.02) Шериклар олдидаги ваъдангизнинг уддасидан чиқолмаслигингиз ва шу боис улар билан муносабатингизда салбий ўзгариш юз бериши эҳтимоли бор. Можароли масалаларни ҳал қилишга уринмаганингиз маъқул. Унинг ҳам ижобий ҳал бўлишига ишонч йўқ ҳисоби.

БАЛИҚ (19.02—20.03) Узоқ муддат қилган астойдил меҳнатингиз шу ҳафта бирмунча ижобий натижа бериши керак. Сешанбадан кейин ҳафта нисбатан осойишта ўтиши кутилмоқда. Фақат оиладаги икир-чикирларни ҳисобга олмаганда, ҳафтангиз бир маромда ўтиши ва кайфиятингиз кўтаринки бўлиши керак.

АДОЛАТ

Муассис: Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши ва «Адолат» газетаси ижодий жамоаси.

Бош муҳаррир: Тўхтамурод ТОШЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Турғунпўлат ДАМИНОВ, Абдували ҒУЛОММАҲМУДОВ, Улуғбек ДОНИЁРОВ, Анвар ЖЎРАБОЕВ, Акмал ҚОСИМОВ, Тўхтамурод ЖЎРАЕВ, Рустам АҲМАДАЛИЕВ, Акбархўжа РАҲИМОВ, Каримжон РИХСИЕВ, Равшан ҲАЙДАРОВ, Мурод КАЛОНХОНОВ, Дилмурод ҚИРҒИЗБОЕВ.

Мулоқот учун телефонлар: Қабулхона — 133-41-89. Хатлар ва шикоятлар бўлими — 136-55-64. Эълонлар бўлими: 136-55-96.

Навбатчи — Илҳом СИДДИҚОВ

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 140. Буюртма Г— 127, ҳажми—2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

Газета IBM компьютерида терилди.

Мақолада келтирилган факт ва рақамлар учун фақат муаллифлар жавоб берадилар. Қўлёзмалар муаллифларга қайтарилмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти—21.00. Босишга топширилди 21.00.

МАНЗИЛИМИЗ: 700047, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси-32.